

ФИНАНСИ

ПРИЗВАНИЕ

Година след срива на КТБ доверието в банковата система се завърна

На стр. 6

Представяме ви проф. Силвия Чернинкова, водещ невролог

На стр. 19

Actavis

Първият национален безплатен седмичник

Брой 25 (152), 30 юни - 6 юли 2015 г. (год. IV)

ЖИВОТЪТ ДНЕС

www.jivotatdnes.bg

Разпространява се
безплатно

Ева Паунова, евродепутат:

Отгадена съм на каузата за добро образование

Интервю на Галина СПАСОВА на стр. 7

Помощите за деца трябва да бъдат обвързани с отговорно родителство

На стр. 4

Новите технологии в земеделието са с екологичен акцент

На стр. 9

Могат ли учениците да се делят на „държавни“ и „частни“

На стр. 11

Как се сключва допълнителен трудов договор

На стр. 16

Няма бързи решения за гръцката криза

Експерти коментират ситуацията в южната ни съседка.

На стр. 5

На стр. 20-21

Жребият бе благосклонен при избора на съперници за българските отбори в европейските футболни турнири

На стр. 32

Еликсир на дълголетието
Resveratrol
Resvirol
Мощен антиоксидант
Произведено от: Alfa Vitamins Laboratories, Inc, САЩ

Търсете в
аптеките

ECOPHARM

Бул. Черни Врх 1914 Бн. 3, 1421, София, България
Тел. 02/ 903 15 96, 903 15 97, Факс: 02/ 903 15 91

Повече информация може да откриете на страницата ни в

Цените в страната ни са с 51,6 процента по-ниски от средните за блока, сочат данни на германската статистика. България по този показател изпреварва Румъния, Полша и Унгария, където стойността на стоките от потребителската кошница е с 40-50% по-ниска в сравнение със средното ниво. Следват Литва и Чехия (-36%), Естония и Латвия (-20-30 процента). Южна Европа също

България е страната с най-ниските цени в Европейския съюз

се намира под средните показатели за Стария континент. Така например в Португалия цените са по-ниски с 18,9%, в Гърция с 13,8%, Кипър с 10,6% и Испания със 7,3%.

На другия край на класацията за Европейс-

кия съюз е Скандинавският полуостров. Там е и първенецът - Дания. Цените в северното кралство са с 38% по-високи от средните, следват Швеция и Финландия (+23-25%). След Скандинавия се нареждат Люксембург, Великобритания и Ирландия (+20 и 22 на сто), Австрия, Франция, Белгия и Холандия (+7-11%).

Близко до средата са Германия и Италия (+1,5 и 1,9 на сто).

Най-богатите и най-бедната държава на Стария континент не са членки на ЕС. В Швейцария цените са с 54,1 на сто по-високи, в Норвегия с 48,1, а в Македония цените са по-ниски с 53,3%.

Организираме туристически панаир в Париж

От 3 до 5 юли Министерството на туризма съвместно със Столична община, Френския културен институт в София и кметството на Париж ще организират туристически панаир на площад "Пале Роял" в Париж. Това съобщи

министърът на туризма Николина Ангелкова по време на среща-дискусия с представители на бранша и студенти на тема "Бранд България" в Благоевград.

Предстоящият панаир, който е част от съпътстващата програма към експозицията "Епопея на тракийските царе - археологически открития в България" в музей Лувъра ще повиши още повече интереса на французите към страната ни, към нейните култура, традиции и занаяти, обясни Ангелкова.

"Бранд България" не е просто марка, зад понятието стоят всички

ангажирани с развитието на туризма в страната. "Всички ние сме своеобразни посланици на България. Само в Югозападния университет на Благоевград има студенти от 34 държави - представите си каква жива реклама е това за нас", подчерта министърът.

Има много неща, с които да се гордеем и да показваме пред света. Втори сме в Европа по брой на минералните извори и се нареждаме на първите три места с Гърция и Италия по брой на откритите артефакти и исторически обекти, каза още тя.

ЧЕЗ е Внесла 2,4 млрд. лева в българската икономика

От влизането си на българския пазар през 2004 г. до днес ЧЕЗ е внесла 2,4 млрд. лева в българската икономика. От тях 1,5 млрд. лева са постъпили в бюджета като данъци и такси, преки инвестиции за закупуването на активи и в страната и исплатени дивиденди. Преките и непреките данъци са над половин милиард лева или 510 млн. лева за периода 2005-2014 г.

Отделно за десет години ЧЕЗ е инвестирала 862 млн. лв. в модернизирание и разширяване на мрежите, в производство и в подобряване на обслужването на своите близо два милиона клиенти. Компанията поддържа 60 хил. км мрежа, 4 пъти по-дълга от електропреносната мрежа в страната, стопанисвана от ЕО, и 3 пъти по-голяма от дължината на републиканската пътна мрежа на България. За поддържане на тази мрежа ЧЕЗ е инвестирала 777 млн. лв., което е с над 137 милиона лева повече от признатите от регулатора инвестиции.

По данни на Световната банка инвестициите на ЧЕЗ в България са 24% от общия обем инвестиции с частно участие в енергетиката през 2005-2013 г. Благодарение на инвестициите през последните 10 години ЧЕЗ успява да понижи технологичните загуби от 17,06% през 2005 г. до 11,59% през 2014 г., но в момента са признати само 8%. Компанията подмени 1/3 от съоръженията, но останалите в по-голямата си част са на 30-40 години при експлоатационен живот от 25-30 години и също трябва да бъдат подменени поетапно.

Основен стремеж на компанията е да възобнови нормалния темп на инвестиране в мрежата и клиентското обслужване, тъй като в момента има възможност единствено да изпълнява лицензионните си задължения и да прави най-неотложни ремонти. Експертни оценки показват, че за да се постигне в оптимални срокове европейско качество на услугата, в електроразпределителната мрежа в Западна България трябва да бъдат влагани по 150 млн. лв. годишно.

α-Lipomax

60 капсули

● Алфалипоева киселина

● Фолиева киселина

Доказан ефект при:

- Диабетна полиневропатия
- Добавените витамини B1, B6, B12 и фолиева киселина облекчават състоянието и намаляват болката и изтръпването
- Изразен антиоксидантен ефект

ECOPHARM

Бул. "Черни връх" №14 бл. 3, 1421, София, България,
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61
www.ecopharm.bg

В епицентъра на медиите

Повишаването на цената на тока е най-мързеливият и най-несправедливият начин за регулиране на системата на енергетиката. Така не решаваме проблемите ѝ и не запущаме дупките. Когато има недоверие и когато е сигурно, че отнякъде тече, и бизнесът, и хората твърдят, че не може да има повишаване на цената, преди да бъдат запущени всички дупки. Трябва да поставим въпроса на друга основа, а не от политическа гледна точка. Искането ми се в тока и енергетиката да има по-малко политика.

Томислав Дончев,
bTV

КЕВР вдига таксата "задължение към обществото" от 19 на 40 лв. за мегаватчас и тя става втората най-висока в ЕС след Дания. Какво точно наложи този ръст и защо износът на ток остава освободен от тази такса, питат с основание бизнес организациите, които този път излязоха с лицата си.

А основната собственост на ВЕИ е от офшорни фирми. Технологиите се развиваха, инвестициите за ВЕИ поевтиняха, а ние побързахме да преизпълним изискванията на Брюксел и плащаме по високите цени в годините, когато потреблението падна.

Мария Капон, "Труд"

Според нас тази мярка не се налага, ако се проведат решителни реформи в сектора. За-

Цената на тока

щото чрез някои промени могат да се отстранят неэффективностите. А исканото увеличение е такова, че то не може да бъде понесено от индустрията. По-добре е да има дупка в НЕК, отколкото дупка в икономиката, която ще е много по-голяма, ако това предложение се реализира. За нас спорът не е кой да плати по-високата сметка, а дали сметката трябва да е такава. Посочваме и конкретни позиции, от които могат да се търсят ефекти.

Васил Велев,
"Монитор"

Искаме коренна промяна на политиката в сектора, а не палиативни мерки, каквато е ценообразуването. Никакви частични намаления или частични увеличения на цената на електроенергията не могат да удовлетворят нашето желание за реформа. Приветстваме становището на правителството от неделя, което също се обяви против вдигането на цената на тока. Но ако Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) не вземе решение да замрази тази цена, ние излизаме на протест. Както казах, частични решения не приемаме. Искането до Нова година да водим преговори. Бизнесът не може да защити становището си, защото в КЕВР ни дадоха 5 минути.

Божидар Данев,
"Стандарт"

Какво може да се направи? Правителството да задължи министрите на енергетиката, на икономиката и на финансите до края на годината с подкрепата на ЕК да осигурят предоговаряне на всички дългосрочни договори с ВЕИ и с другите производители така, че от средата на 2016 г. да се прилага истински пазарен подход за всички, които произвеждат и продават електроенергия, а вместо регулатор и обществен доставчик да действа "невидимата ръка на пазара" - в случая говорим за работеща енергийна борса. Това, разбира се, изисква и много работа по изменение на цялостната законова рамка на този процес.

Проф. Христина Вучева, "Свобода"

Изводът от цялата патаклама - виновен е зеленият ток. Не червеният, не жълтият, не синият, не пембеният - зеленият! Българският политик, който още преди шест-седем години прочете насоките на ЕС за позелена икономика като Дявола Евангелието, не е виновен. Брюксел никъде не каза да наблъскаме за една-две години толкова ВЕИ, колкото трябваше да сложим за 10-12. Особено при категоричните прогнози, че с всяка следваща година технологиите за ВЕИ ще стават все по-евтини и все по-усъвършенствани.

Ивайло Ачев,
actualno.com

Няма как битът и бизнесът да се субсидират един други. Няма как неэффективният бизнес да оцелее на глобалния пазар само с ниски цени на тока. Това е все едно държавата да се беше отказала да либерализира телекомуникационния сектор - все още щяхме да ходим с мобифони, да въртим шайбите на телефоните, а социално слабите, вместо да си избират подходящи планове за говорене, да се чудят как да звъннат от дуплекса.

Редакционен
коментар, "Капитал"

Срешението на ДКЕВР за увеличение на цените на ток и парно се защитават интересите на няколко монополиста и се пренебрегват тези на хиляди фирми. Макар и малко, увеличението е станало непрозрачно. Обществото и бизнесът нямат достатъчно информация за това как се правят обществените поръчки там. Няма информация за загубите, които търпят, нямат информация каква е събираемостта на техните вземания. Все неща, от които зависи цената на тока и които при добро управление биха отложили увеличението на цените.

Цветан Симеонов,
БНТ

Докато воюва със "зелената енергия", България во-

ди всички мрачни класации в Европейския съюз. България е лидер в Европейския съюз по ръст на емисиите въглероден диоксид през 2014 година по данни на Евростат със 7,1% за една година. Над 80 на сто от населението на България е засегнато от замърсяването на въздуха с фини прахови частици над допустимите норми, което е от два до три пъти повече в сравнение със средните нива за Европа - 22-42%, заради което ЕК съди България в Съда на Европейския съюз.

Деляна Петкова,
investor.bg

Индустриалните вопли сякаш не достигнаха до отсрещния адресат - държавата, в лицето на независимия регулатор, който е под шапката на парламента. Нещо повече - народните избраници решиха за пореден път да превърнат Закона за енергетиката в дъвка и без много да се замислят, с една текстуална гимнастика ще си дадат още месец отсрочка, в който да изумуват какво ще стане с цената на тока за индустрията. Така с едно натискане на бутона новата цена на тока за следващия регулаторен период ще бъде от 1 август. Ясна е само отсрочката.

Апостол Апостолов,
kanal3.bg

ПОСОКИ

Прегу
колама да
се катурне

Петър ГАЛЕВ

Най-глобалният ни проблем май ще се окаже, че никак не сме се научили да предвзимаме бедите, като си спомняме в какво сме сгрешили. И като персони, и като общество. Да не говорим, че умните избягват провали само на базата на чуждия опит. Но ние традиционно си обичаме "и тоягите, и солта". След поредицата от катаклизми - бури, градушки, наводнения и земетресения, надълго и широко си повтаряхме как нямаме предвидливост и застрахователна култура. И как, когато ни върхлети бедата, чакаме държавата да ни оправи щетите. И как всъщност държавата това сме всички ние и за да даде на някого, трябва да вземе от другото. И как при оскъдни обществени средства това винаги е проблем и създава различни диспропорции и несправедливости. В крайна сметка се стигна до внасяне на законопроект в парламента всеки собственик на имот да е задължен да взема мерки за предпазването му, включително като го застрахова срещу основни рискове и изпълнява предписанията на съответните институции. Веднага се надигнаха критики, които видяха в това по-редно потъпкване на народа и зарязването му от страна на държавата... Законопроектът не отговарял на очакванията на хората?! Ами ако трябва да сме честни, очакванията на мнозина са да не правят нищо полезно за себе си и за имотите си, пък след това държавата да ги оправя. Но тук вече се сблъскват с нежеланието на тези, които редовно си плащат всички данъци, осигуровки и си правят застраховки, да плащат за нехайните. Вярно е, че има бедни, за които държавата трябва да направи механизъм как ще ги подпомага. Но под този параграф удобно са се приютили доста други, които паразитстват на наш гръб. Стига вече!

СТОП КАДЪР

Друг поглед към бежанците представи изложбата „Граници на надеждата“ на фотографа Добрин Кашавелов

Снимки Милен ДИМИТРОВ

Как ще прекратим социалната злоупотреба „професия майка“

Мариана Тодорова, член на комисията по образование

Трябва максимално да се защитят интересите на детето

За отговорно родителство се говори от дълго време, то дори е превърнато в политическо клише, но едва сега виждаме, че се материализира чрез предприемането на няколко мерки. Приветствам това, че се търси социална справедливост при предоставянето на социални помощи, защото определено това не са популярни мерки и се изисква политическа воля и кураж, за да се предприемат. С новия законопроект за изменение и допълнение на Закона за семейните помощи се дефинира социална помощ и помощ в натура. Също така виждам аргумент да не се дават помощи в натура на непълнолетни майки, защото така те няма да се научат да управляват бюджет и да се научат на социална отговорност. Този закон обаче няма об-

разователна цел, а да защити максимално интересите на детето и то да не се превръща в инструмент за получаване на повече социални помощи. Искам да подчертая, че в закона действителната целева група и центърът е детето, а не неговите родители. Няма спиране на помощи за деца, а има спиране на помощи за деца, ако те престанат да ходят на училище; има заместване на помощите в натура, но няма спиране на помощи дефинитивно, а само при неизпълнение на някои условия. Прекратяването също е ясно регламентирано: когато детето не посещава три поредни месеца училище или общо шест месеца. В това има логика, защото означава, че то е изключено от образователния процес. Това, че когато непълнолетни майки

станат родители, се спират помощите на техните родители, е съвсем логично. Забележете, те се връщат, когато те отново отидат в училище и завършат средно образование. Важно е, че се регламентира също така и помощта за майките студентки, защото има много злоупотреби. Считаю, че този проект е много добре балансиран, защитава интересите на детето, недискриминационен, защото виждаме, че обект са не само непълнолетните майки, но и семействата във фактическо съжителство и майките студентки - комплекс от мерки, които ще бъдат първа стъпка за решаване на някои проблеми. Иначе действително се нуждаем от по-глобална политика на включване и на образование.

Карло Луканов, фондация „Бащи за отговорно родителство“

Липсва цялостна идея какво и как да се прави

Възпитанието на децата е сложен и дълъг процес, а отговорното родителство е комплексно понятие. Не е въпросът само да родиш дете, въпросът е да го възпита правилно. Отговорното родителство е това, което създава ценностна система, което подготвя за живота. Все по-често наблюдаваме как много деца биват използвани за прося и като източник на доходи, защото семейства живеят само от детските помощи. Но мисля, че отнемането на деца от семейството им заради бедност е крайност. Защото те отиват при приемни семейства срещу 700 лева на дете на месец. Държавата уж няма пари да подпомага родители, а същевременно харчи такива средства за приемни

семейства. Не казвам, че идеята за приемните грижи е лоша. Напротив, това е много добър подход. По-добре е децата, вместо в институции, да са в приемно семейство. Но детето живее най-добре в семейната среда. Затова е добре да се подпомагат тези семейства и трябва да се помисли как тази система да работи добре и да има контрол. За някои хора и приемното родителство е превърнато в бизнес и създава условия за корупция - ти ще ми дадеш това дете, а аз ще ти върна част от парите, които държавата ще ми даде за него. Държавата ни за съжаление мисли за децата "на парче". Няма цялостна идея какво и как да се прави. В момента има две агенции, които се занимават с

проблемите на децата. Едната е Агенцията за социално подпомагане, където са отделите за закрила на детето и много хора погрешка приемат, че "шапка" на отделите за закрила на детето е Държавната агенция за закрила на детето, което не е така. ДАЗД би трябвало да контролира какво правят не само отделите за закрила на детето, но и училища, болници и всички институции, които са свързани с децата. Затова трябва да се помисли за извеждане на ДАЗД извън министерството на труда и социалната политика и за даването ѝ на по-висок ранг, за да може наистина да контролира всички политики по отношение на детето и да ги координира.

Христина Христова, социален министър в правителството на НДСВ

Имаме закон, слабостта ни е в прилагането му

Има усилие на правителството и на социалния министър за създаване на повече ред в изплащането на държавни финансови средства за поощряване на семействата, които отглеждат деца. При тази тежка демографска криза ние се нуждаем от поощряване на раждаемостта. Но трябва да има законност и ред. Това се постига, като, от една страна, има добри текстове в законите, а от друга страна - като те се прилагат и се санкционират тези, които не изпълняват разпоредбите. Например да бъдат лишавани от семейни помо-

щи децата, които не посещават училище. Също и лишаването на родителите на малолетни майки от помощи за тези дъщери, които вече чакат бебе или имат бебе. За малолетните майки и за родителите, за които се установява, че не се грижат добре, ще се дават помощи в натура - това също е добра идея. Друг е въпросът, че Министерството на труда и социалната политика трябва да помисли да се укрепи капацитетът на Агенцията за социално подпомагане, за да могат социалните работници да изпълняват закона в тази му част,

свързана с предлагането на социални помощи в натура. Още в периода, когато се подготвяхме за присъединяване към Европейския съюз, и в момента ние имаме хармонизирано законодателство. Слабостта ни е в прилагането на закона. Това са липсата на ефективен контрол и ефективни санкции, за да се защитят тези пари, които са на всички нас. Това е, което е пречило, пречи и сега.

Гърция в капана на популизма

Мирослава КИРИЛОВА

Съдбата на южната ни съседка ще се реши тези дни в Брюксел, след като политическото решение остана единственият възможен изход от дълговата криза на страната. Най-честата дума, използвана на преговорите с кредиторите, е "компромис". Атина е на ръба на фалита. В края на месеца завършва програмата ѝ за финансова подкрепа от Запада, ако не сключи сделка за нов спасителен план.

Проблемът е, че в гръцката хазна няма достатъчно пари едновременно за погасяване на кредита, изплащането на пенсии, заплати и застраховки. Западът е недоволен, тъй като срещу дадените й милиарди в последните години Гърция не проведе очакваните реформи за орязване на раздутите разходи и свиване на държавната

администрация. Ето защо след идването на власт на крайнолевия Алексис Ципрас започна безкраен пазарлък с международните креди-

тори за поредно изваждане на страната от финансовото тресавище.

"Играта свърши", отсече председателят на Европейския съвет Доналд Туск миналата седмица (26 юни). "В Гърция има 1,5 млн. безработни, 3 млн. бедни и хиляди семейства, които нямат доходи освен пенсиите на бабите и дядовците си. Това не е игра", контрира Ципрас. Той остава непреклонен за свиване на социалните разходи и орязване на пенсиите с 20% (средното възнаграждение за достойни старини в страната е 700 евро). На дневен ред е повишаване на пенсион-

ната възраст от 62 на 67 г., вдигане на данъчното облагане върху енергетиката от 13 на 23%, на корпоративния данък от 26 на 28%, нова ставка на ДДС, административни съкращения и други. Въпросът е кой и кога ще отстъпи.

Гърция е разделена - част от народа иска да излязат от еврозоната и не вярва, че целта на Запада е да спаси страната. Другата част вярва, че оставането в семейството на общността е единственият шанс страната да излезе от дълбоката рецесия, да стабилизира банковата си система и да започне на чисто.

● Ето какво смятат и водещи експерти в областта

Лъчезар Богданов, икономист от „Индъстри Уотч“:

Ципрас пропусна момента за компромиси

Гръцкото правителство недооценява простия факт, че основната цел на кредиторите не е да навредят на Атина, а като политически, икономически и бюрократични институции да сключат възможно най-добрата сделка и за двете страни. Истината е, че гръцкият премиер Алексис Ципрас пропусна момента, в който можеше да се направи компромис. В момента той обещава на МВФ, ЕЦБ и ЕС нереалистични неща. Например, че ако страната получи поредния транш от спасителната помощ, той ще събере повече пари в хазната, като обложи богатите и бизнеса. Тези утопични социалистически твърдения могат само да доубият икономическата активност. Техническите параметри по новото споразумение с Гърция трябваше да се изгладят още през януари, когато на власт дойде крайнолявата СИРИЗА. Ципрас можеше да обясни на "Тройката", че се ангажира със сериозни реформи в замяна на

известни социални отстъпки. Това обаче не стана. Сега Атина настоява на своето, меродавни институции като МВФ, ЕЦБ и ЕС също отстояват позицията си, тъй като, ако склонят на сериозни отстъпки - рискуват репутацията си. В този смисъл Алексис Ципрас не си остави място за действие, той няма полезен ход и сам се постави в ъгъла. При всички положения Гърция ще клекне, въпросът е как ще стане това и колко болезнено ще е. Сценариите са два: ако Атина откаже да договори нова спасителна програма, ЕЦБ вероятно ще изтегли спешната си ликвидна подкрепа, която беше увеличена пет пъти през изминалата седмица, когато течеше финалният кръг от преговори. Причината е, че гръцкият бизнес и домакинствата трескаво теглеха над 1 млрд. евро дневно депозити. При този вариант гръцката народна банка ще бъде принудена да затвори останалите трезори в страната. Правител-

ството ще остане без свеж ресурс. Ще настъпи остра политическа и икономическа криза, подобна на масовото обедняване през 90-те години в България. Разликата е, че ако у нас причината бе хиперинфлацията, то в южната ни съседка хората ще обедняват заради блокираната банкова система, безработицата ще нарасне главоломно, пенсиите и заплатите ще бъдат орязани.

Другият вариант, който доста анализатори пропускат, е Ципрас да подаде оставка и да признае, че не може да се справи с икономическото спасение на страната си. Отново сценарият е сериозна политическа криза. Нереалистично е да се очаква да се стигне до излизане на Гърция от еврозоната. По-разумно би било Атина да приеме условията на кредиторите си, да предприеме радикална смяна на икономическата политика и сериозни реформи, за да излезе от спиралата на влошаващата се икономическа обстановка.

Илиян Василев, бивш посланик на България в Русия, енергиен експерт:

Русия не може да бъде алтернатива на ЕС

Премиерът Ципрас от доста време се опитва да създаде впечатление, че има пространство за лавиране - между ЕС и Русия. Но то е виртуално и до голяма степен несъществуващо. Русия не може да бъде алтернатива на ЕС за Гърция, пък и за който и да е друг член. Атина обаче се опитва да ангажира Москва с присъствие и финансиране в различни проекти, за да се гарантират интересите на свързаните с Русия прослойки сред гръцкия политически и корпоративен елит. За пред медиите се разигра и сценката с по-изгодна позиция при третирането на гръцкия износ за Русия. Да не забравяме, че има

доста силна лична свързаност на редица министри от СИРИЗА с техни партньори в Москва.

В последната седмица се създаде рамка на възможен компромис, но остава разминаване между размера на финансовата помощ, която ЕС трябва да продължи да оказва, и способността на страната да увеличи собствените си бюджетни постъпления, да проведе реформи и стимулира развитието си. Сега сме на етап орязване на разходите - ще пострадат пенсионерите и групи потребители, - но това е игра в отбрана. Не се вижда как ще се реструктурира и възстанови растежът в икономиката. Погледне-

те историята на миналите мерки, които бяха обещани от гръцкото правителство - какъв е резултатът? Разчети - оптимистични, резултат - плачевен.

Разбира се, има сектори, като туризма, които изобщо няма да усетят кризата, освен ако нещата не излязат на улицата. А това все още не е изключено. Доверие го няма и гръцките граждани ще продължат да теглят спестяванията си от банките. До следващия път, когато Европа отново ще даде допълнително няколко милиарда, за да има ликвидност в гръцките банки. За да отложи решението за пореден път. Сами разбирате, по тази

пътека решение няма. Гърция не може да намери своята точка на равновесност в рамките на еврозоната, освен ако дългът ѝ не бъде намален драстично и ако не бъде залята от нова ликвидност.

При фалит на Гърция ще се отворят нови възможности за участие на стратегически руски компании в приватизацията на ключови активи на страната. Особено в енергетиката, но и в инфраструктурата, в транспорта, недвижимостите. В действията си лидерите на СИРИЗА се водят и от личните си интереси - само руски капитали могат да осигурят политическите им позиции при бъдещи избори.

Йордан Иванов, главен асистент в катедра „Индустриален бизнес“, Икономически университет, Варна:

Кредиторите само размахват пръст на Атина

Преговорите през последната седмица между Гърция и кредиторите ѝ показаха ясно две неща - когато се дават пари за реформи, важно е да се търси резултатът от тях и когато си похарчил достатъчно много чужди пари, никой не иска да фалираш. Години наред "Тройката" беше твърде благосклонна към гръцките управляващи. Втвърдяването на позициите им от последните дни и породилият се песимизъм в изказванията на редица финансови министри, че е невъзможно постигането на съгласие, е резултат от това, че именно те гласуваха и наливаха пари в една nereформирана икономика, която е като ситото - бавно и полека всичко от нея изтича. Позицията на МВФ, ЕЦБ и ЕС може да се илюстрира с размахване на пръст пред едно "голо и босо дете, купило си бонбон с чужди пари". Това даде основание на гръцкия премиер и лидер на крайната левица Алексис Ципрас да се опита да извива ръцете на ЕС. Ето защо смятам, че сделка в крайна сметка ще има, както е ставало винаги досега - ще се намери компромис и баланс в отношенията между кредиторите и Гърция. По-важният въпрос тук е докога и доколко могат всички да си позволят да чакат реформирането на гръцката икономика. Ако все пак се случи лошият сценарий и Атина фалира (не мога да бъда напълно категоричен, но се съмнявам в това), по-важният въпрос е не дали властите в Гърция са пропуснали момента за реформи и чашата на търпението на кредиторите е преляла, а какво ще се случи с регионалните икономики на Балканите вследствие на този фалит. Кредитните рейтинги на страните от региона са под заплаха от спад, което не е благоприятна новина за нашата страна. Бизнесът в региона е поставен в режим на изчакване от решенията, които така и не се вземат.

Мирослава КИРИЛОВА

Година след като Корпоративна търговска банка бе поставена под специален надзор, доверието на българите в банковата система сякаш се възстанови напълно - депозитите на бизнеса и домакинствата непрекъснато нарастват въпреки ниските лихви. В края на май 2015 г. домакинствата държат 40,565 млрд. лв. (48,3% от БВП) в трезорите, показват данните от паричната статистика на БНБ. Средствата се увеличават с 3,8% спрямо май 2014 г. (месец преди КТБ да обяви изчерпване на ликвидността си и преустановяване на каквито и да било плащания за неопределено време).

След като централната банка извади от статистиката фалирания трезор, влоговете изведнъж се свиха до 36,790 млрд. лв. Паниката обаче беше овладяна и в края на годината правителството осигури средства за изплащане на гарантираните депозити до 100 000 евро. Близко 108 000 вложители получиха гарантираните си депозити в размер на 3,6 милиарда лева. "По-голямата част от парите всъщност се върнаха в банковата система, което показва голямото доверие на потребителите в нея. Случаят с КТБ доказва, че гарантирането на влоговете работи дори когато фалира голяма банка", коментира за в. "Животът днес" Десислава Николова, финансов анализатор в MoitePari.bg. Тя обаче очерта други предизвикателства пред банковата ни система - трезорите няма какво да правят с цялата тази ликвидност от ръста на влоговете, комбиниран с анемичното кредитиране. "Резултатът е видим - лихвите по влоговете падат, което обаче не спи-

ра хората да държат парите си в трезорите, дори напротив.

Положителното е, че се забелязва лек темп на забавяне в спада на лихвите през май и очакваме тази тенденция да продължи", допълни Десислава Николова.

Анализаторите са категорични, че дългосрочният ръст на спестяванията означава свиване на потреблението и води до спад в производството и съответно забавяне на икономиката. Въпреки намаляването на лихвите и при кредитирането, то остава слабо, показва статистиката на БНБ. В края на май кредитите за бизнеса са 30,351 млрд. лв. (36,1% от БВП), което е с 414 милиона лева по-малко спрямо април. На годишна база кредитите са намалели с 15,3 на сто. Кредитите за домакинствата в края на май са общо 18,261 млрд. лв. (21,7% от БВП). Спрямо същия месец на 2014 г. те намаляват с 1,9%

Година след кризата с КТБ доверието в банките се завърна

(1,7% годишно понижение през април 2015 година).

"Банковата система е гръбнакът на всяка една икономика, а кредитирането създава растеж и развитие.

Картинката за отпускането на кредити обаче далеч не е розова. Ръстовете, където ги има, са минимални и следват месеци на колебания в едната или в другата посока без ясно очертаваща се тенденция, която да покаже размразяване в кредитирането", категорична е събеседнич-

ката ни от MoitePari.bg. Спад има както при жилищните кредити, така и при овърдрафтите. Единствено леко съживяване се наблюдава при потребителските кредити, които възлизат на 7,346 млрд. лв. и нарастват с 0,1% спрямо май 2014 г. (0,4% годишно увеличение през април 2015 година).

Същевременно специалистите в сферата на имотите отбелязват, че **има повишено търсене както на апартаменти и къщи за жилищни нужди, така и на офис площи.**

"Заради ниските лихви по кредитите непрекъснато получаваме запитвания за жилищни площи. Обикновено клиентите ни са заделили определени спестявания, които търсят къде да инвестират, така че се получава частично финансиране от трезора. В големите градове като София, Пловдив и Варна най-голям е интересът към двустайни и тристайни апартаменти с добра локация и достъп до обществен транспорт", обясни Мария Великова от голяма брокерска фирма в България.

Около 80% от запитванията при търсенето на офис площи са от компании, които ще започнат работа с персонал до 50 души, като често те заявяват потенциал за разширяване на дейността си наг

Защо е нужна равносметка на семейния бюджет

Съставянето на семеен бюджет помага за изграждане на по-ясна представа за какво се харчи най-много в домакинството, къде парите не стигат и от кои пера могат да бъдат прехвърлени средства. В книгата си "The Only Investment Guide You'll Ever Need" ("Единственото ръководство по инвестиране, от което се нуждаете") икономистът Ендрю Тобиас подчертава ползите от правилото "Две към осем". Или иначе казано - 20% от семейните доходи да отиват за спестяване или инвестиране, а 80% за потребление, развлечение, образование, отиди и т.н. Поставянето на конкретни цели също помага при разпределянето на средствата - например в следващите 6 месеца да се свият с 10% разходите за развлечение или да се спестят 3000 лв. за ремонт. Специалистите съветват да се поставят малки, но постижими цели и да се обмислят алтернативни начини за увеличаване на дохода - втора работа, вложения във взаимни фондове и др. Заделянето на малки суми, но с постоянство в резервен фонд на семейството също ще е от полза. Към него може да се посяга в крайни случаи при непланирани разходи - здравословни проблеми, спешен ремонт на колата и т.н.

Брюксел предлага още механизми за гарантиране на влоговете

Президентът на Европейската комисия Жан-Клод Юнкер и шефът на Европейската централна банка Марио Драги ще внесат предложение за създаване на нови гаранции от общоевропейски мащаб, които имат за цел да запазят влоговете на гражданите при фалиране на трезора. Механизмът ще действа извън досегашното задължение на страните - членки на общността, да гарантират депозитите до 100 000 евро. На фона на нарастващите опасения от фалит на Гърция като превантивна мярка се предлага система за презастраховане

на националните фондове за гарантиране на влоговете. Стабилизационният механизъм ще осигурява спешни заеми, когато капиталът на спасителния фонд не е достатъчен, за да покрие последствията от фалиране на някоя банка. Научили урока си от финансовата криза от 2008 г., когато се наложи европейските данъкоплатци да спасяват банките, сега ЕК и ЕЦБ искат да въведат новия механизъм до средата на 2017 г. Той ще се захранва от вноски на банките и ще покрие напълно потенциален риск от банкрут на големи трезори.

първоначално предвидената. Сферите на дейност на фирмите, търсещи подходящи имоти, са различни, но в повечето случаи това са такива, които оперират в IT индустрията или са тясно свързани с нея.

Как политиката и международните отношения станяха Ваше професионално поприще?

- Интересът ми към политиката и международните отношения се роди още в най-ранните ми години. От дете бях увлечена от разказите на дядо ми Георги за изхода от Втората световна война и стратегическите ходове на държавите, участващи в нея. Той провокира различни мисли и въпроси, до чиито отговори исках да достигна сама. В гимназията бях избрана за един от първите представители в Европейския младежки парламент, а по време на следването ми в Рим - на студентското правителство на университета. Международните отношения бяха и основен фокус на обучението ми.

Започнах работа в Европейския парламент преди пет години като политически съветник на евродепутата Илиана Иванова и координатор на делегацията на ГЕРБ/ЕНП. Това ми помогна да опозная политическите и законодателните процеси в Европейския парламент. Много от отговорите, които търсех в детството ми, сега са част от ежедневната ми работа.

- Силно ангажирана сте с всичко, свързано с образованието - как и кога ще се излезе от констатациите и ще се намери ли консенсус по базисните рамки на промяната?

- Достъпът до качествено образование в ЕС и в България е кауза, на която съм изцяло отдадена. Започнах инициативата "Образование България 2030" (ОБ2030) с български колеги с опит в Брюксел от различни политически семейства. Старт на инициативата дадохме заедно със заместник-председателя на Европейската комисия Юрки Катинен, кмета на София Йорданка Фандъкова и вицепремиерите Ивайло Калфин и Томислав Дончев. Инициативата е уникална - в такъв формат темата "Образование" не е била обсъждана досега в България. В ОБ2030 участват над 50 съмишленици - представители на обществеността, НПО и публичния сектор. Визията на алианса е България да бъде модерна, щастлива дър-

Единният цифров пазар в ЕС ще предостави нови възможности за българите

● С Ева Паунова разговаря Галина Спасова

Ева Паунова е български депутат в Европейския парламент - от ГЕРБ/ЕНП.

Завършила е международни отношения и бизнес администрация в Американския университет "Джон Кабот" в Рим, а после е специализирала в "Харвард". По време на обучението си участва активно в извънучебни дейности. Работила е в отдела за глобално наблюдение и оценка на проектите в Международната правна организация International Development Law Organization (IDLO) в Рим и Сидни. Казва, че работата там я е научила на аналитичност и търпение, защото желаният прогрес изисква много усилия, а добрите резултати идват бавно и често се срещат трудности по пътя.

дини на своето членство в ЕС България е внесла в бюджета на Европейския съюз 6,2 млрд. лв., но за сметка на това е получила почти 21 млрд. лв. През периода 2014-2020 г. за България са заделени 32 млрд. лв. от еврофондовете. Както всички знаем, позитивите за България са не само финансови. Най-важното е, че ние сме част от едно голямо семейство. Членуваме в ексклузивен клуб, в който всеки иска да се включи. Европа е най-добрият и най-предпочитаният континент за живеене. Това е така не заради числата - ние споделяме важни ценности, които допринасят за изграждането на сигурни, проспериращи и креативни общества.

- Кои са най-честите въпроси, които Ви задават избирателите, и какви конкретни неща очакват?

- Много често ни питат какво правим в Европейския парламент. Това е нещо нормално, защото все още сме сравнително нова страна - членка на европейското семейство. В ЕП, на първо място, създаваме законодателство за 500 милиона европейски граждани. Ясен пример за нашата работа е намаляването на роуминг таксите, които се очаква скоро да отпаднат напълно. Заедно с моите колеги, екипа от професионалисти на ГЕРБ в Европарламен-

та, работим активно за скъсяването на дистанцията между Брюксел и България. За да улесняваме комуникацията, се стараем да създаваме информационни центрове на ЕС във всеки областен град. Аз имам вече два офиса - в Стара Загора и Велико Търново - и ми предстои откриването на трети, в Хасково. За мен е изключително важно да имам обратна връзка от нашите избиратели. Затова най-приятната част от моята работа са срещите ми с хората.

За да продължаваме в същата посока, ни трябва ясна визия и далновидни политики и кабинетът Борисов има и двете

- Какво истински Ви радва, прави Ви горда като българка в Европарламента? А какво Ви огорчава?

- Екипът на професионалистите на ГЕРБ е разпознаваем в Брюксел. Например колегата ми Владимир Уручев е евродепутат от 8 години и е уважаван експерт по въпросите на енергетиката. Андрей Ковачев заема най-високата длъжност, на която някога е бил българин в ЕП - той е квестор и член на

Председателството на Парламента. Друг колега - Мария Габриел - стана заместник-председател на Групата на ЕНП в ЕП. Също така един от най-уважаваните политици в Брюксел и не само е Кристилина Георгиева, заместник-председател на Европейската комисия и еврокомисар за втори мандат. Радвам се, че мога да работя с такъв експертен и активен екип и да бъда част от него.

- Какво ни пречи да се оттласнем от последните места в класациите според различни социални, здравни, административни и т.н. показатели?

- За да сме на по-добри позиции, ни е нужна стабилност. Днес България има едно работещо правителство с ясни цели и демонстриращо видими резултати. Отличници сме по усвояването на еврофондовете сред по-новите страни членки. За да продължаваме в същата посока, ни трябва ясна визия и далновидни политики и кабинетът Борисов има и двете. Има класации, в които България е на челни позиции - като например за скоростта на безжичния интернет на обществени места. Освен това нашите IT специалисти са едни от най-търсените в целия свят. Новият икономически модел ще даде възможност точно на тези, които имат дръзки и иновативни идеи и уменията да ги реализират. Това е нещо, което трябва да използваме. В ЕЦП няма разделение на нови и стари страни членки, изток-запад - всичко зависи от способностите и мотивацията. Искаме в България да живеят щастливо можещи и добри хора. Моята мечта е да живеем в страна, пълна с щастливи хора, удовлетворени от своите перспективи и развитието си. Да бъдем страна на младите, проспериращите, страна, в която хората реализират мечтите си. "Бъдете активни" е моето послание.

жава, където чрез качествено образование да се изграждат активни и отговорни личности. Фокус на първата работна среща на ОБ2030 бяха основните индикатори за подобряване качеството на образованието, които ще бъдат проследени през следващите 3 до 5 години. Някои от тях са модернизация на учебния процес, понижаване броя на функционално неграмотни и отпаднали ученици, повишаване престижа на учителската професия, използване на електронните технологии. Следващата ни среща ще бъде през септември, когато ще систематизираме постигнатото и ще поставим конкретните последващи действия.

- Кои са темите, които в момента са на фокус пред групата на ЕНП в Европейския парламент и как ги виждате в близка перспектива?

- Една от най-важните теми за Европейската народна партия (ЕНП) и за Европейската комисия е как да имаме повече растеж и как да създадем нови работни места в Европа. Според нас такава възможност предоставя цялостното завършване на Единния цифров пазар (ЕЦП) в ЕС. Идеята на ЕЦП е да създадем еднакви

стандарты и правила в интернет по начина, по който го направихме с общия пазар. Точно както ЕС успя да премахне границите между държавите за хора, стоки и услуги, което ни позволява днес почти безпрепятствено да обикаляме Европа, да учим и работим там, трябва да улесним и дейността си в интернет.

Идеята може да доведе до сериозна икономическа активност, особено за находчиви и технически грамотни хора като българите. Ако сега един човек с онлайн бизнес стига до, грубо казано, 7 млн. души в България, при завършването на цифровия пазар той ще може да стига до всички краища на ЕС - 500 млн. потребители. За да се възползваме от възможностите на ЕЦП, нужно е да имаме работещо и ефективно електронно управление и да развиваме дигиталните умения, без които целият проект е обречен на неуспех.

- Сигурно се срещате и с хора, според които България повече губи, отколкото печели от европейското членство. Какво им казвате?

- Хубавото е, че повече българци одобряват членството ни в ЕС и фактите говорят сами за себе си. За 8-те го-

Безработицата пада в капана на по-високо минимално възнаграждение

Петя ДИМИТРОВА

Икономическият растеж в България, макар и все още далеч от предкризисните нива, започва да създава работни места. През първото тримесечие на годината безработицата намалява с 2,4 процентни пункта до 10,6%. Данните за ръст на БВП с 2% през същия период са друг добър сигнал за българската икономика. За устойчив пазар на труда обаче растежът трябва да се ускори поне до 3% - ниво, което изглежда непостижимо през 2015 г.

Още от миналата година се наблюдава раздвижване, но коефициентът на безработица в момента (10,6%) е значително по-висок в сравнение с периода преди икономическата криза - 6,4% през първото тримесечие на 2009 г.

"Трябва внимателно да запазим положителната тенденция, без грешни стъпки, защото, ако се вдигнат осигуровките или минималната работна заплата (МРЗ), може да се навреди на още крехкия пазар на труда", препоръчва Десислава Николова от Института по пазарна икономика (ИПИ).

"Схващането на Европейската комисия за обвързване на МРЗ единствено с продуктивността не е достатъчно", е мнението на министъра на труда и социалната политика Ивайло Калфин.

Според него при разглеждане на МРЗ трябва да се отчетат по-широк кръг от фактори,

между които икономическата ситуация в конкретната страна, значението, което подобно увеличение би имало за трудовата активност, данъчните промени, социалното подпомагане, както и разбира се, ефектът върху икономическата активност и подобряването на икономическите показатели.

Калфин е категоричен, че ежегодното договаряне, което почти винаги завършва с повишение на минималните осигурителни прагове, е успешна практика от България.

На противоположната позиция е Десислава Николова, която защитава тезата, че пазарът на труда, както при всеки друг пазар, функционира според търсенето и предлагането, а заплатите, заетостта и безработицата са следствие след точката, в която те се срещат. "От декларацията на министъра излиза, че за него на пазара на труда има само една страна и тя се представлява от тези, които търсят работа - посочва в анализа си икономистът. - Да, безспорно увеличаването на минималната заплата ще стимулира икономическа активност, тъй като повече безработни ще се активизират, привлечени от по-високия възможен трудов доход. Уравнението обаче има и друга страна - работодателите.

Колкото по-високи са разходите за труд, толкова по-трудно предприемачите наемат някого, а и толкова по-лесно уволняват другото."

Николова напомня, че предприемачите, особено в по-бедни области, в по-малки фирми, с по-нисък марж на печалбата, както и в отрасли с ниска добавена стойност и с относително ниски заплати са особено чувствителни към всяко покачване на минималната заплата, минималните осигурителни прагове и всякакви други тежести върху труда.

По данни на статистиката към края на тре-

тото тримесечие на 2014 г. минималната заплата е 60% от средната заплата във Видин и между 50 и 60% от средната заплата в 19 от 28-те области на страната. За сравнение средната стойност на това съотношение в ЕС е около 40%.

Показателите дават отговор на въпроса защо в редица области начело със станалата нарицателна област Видин заетостта остава под критичните 40%.

ЕК от години обръща внимание върху вредните ефекти от постоянното вдигане на осигурителните пра-

гове и МРЗ върху заетостта в България. Ежегодните анализи на ИПИ доказват, че ефектът от вдигането на МРЗ върху заетостта сред групите с начално и по-ниско образование е особено силен в области, където минималната заплата е по-близка до средната.

От 2000 г. насам ръстът на МРЗ в реално изражение изпреварва около шест пъти увеличението на производителността. Съотношението е аргумент в полза на констатацията, че

българският пазар на труда започна да излиза от кризата едва през 2014 г., на шестата година след ре-

цесията през 2009 г.,

въпреки че икономика-та показва признаци на възстановяване още през 2010 г.

Според Николова е необяснимо не защо пазарът на труда в голяма част от страната е в окаяно състояние, а защо вредната политика на пазара на труда продължава да се следва.

Преди дни беше одобрена тригодишната бюджетна рамка за периода 2016 - 2018 г., която предвижда МРЗ от 420 лева за следващата година и 450 лева за 2017 г. Разликата между ръста на МРЗ и производителността на труда ще продължи бързо да се увеличава (освен ако внезапно производителността не отбележи рязък позитивен скок, което е съмнителна хипотеза), а минималната заплата ще продължи бързо да се приближава до средната в най-изостаналите области.

"След 1-2 години не трябва да се учудваме, че заетостта не расте или дори спада, а голям брой от нискоквалифицираните остават извън пазара на труда", предупреждава Николова.

По време на икономически подем безработицата намалява, а се увеличава делът на предприятията,

които не откриват нужните им кадри.

През последните няколко тримесечия безработицата намалява значително по-бавно, отколкото нараства липсата на подходящи кадри. И това се случва в условията на все още високи нива на безработица. Първият процес значително изостава от втория и делът през последните три години на предприятията, които посочват липсата на подходяща работна ръка като фактор, ограничаващ тяхното производство, се е удвоил и вече доближава 20%. Статистиката отразява неспособност на безработните да заемат свободните места, но по-достоверна констатация е, че работодателите не могат да открият необходимия трудов ресурс за разширяване на производството.

"Структурната безработица е проблем, който не може да бъде разрешен в краткосрочен план,

независимо от това дали образователната реформа е "успешна" или не - смята Явор Алексиев от ИПИ. - Все още липсва ясна тенденция за повишаване на квалификацията на работната ръка, въпреки че правителството се надеява, че икономическият растеж ще бъде факторът, който ще я компенсира."

Социалният министър Ивайло Калфин определи МРЗ като "прекалено ниска", за да откаже хората от получаване на социални помощи. Притеснителното в случая е МРЗ да не стане прекалено висока и на практика да превърне дълготрайно безработните във вечно безработни или да ги тласне към сивата икономика, за да работят за по-малко от предвиденото в закона.

НЕВИДИМИЯТ МИЛИОН

Според Industry Watch над 900 хил. души "липсват" от пазара на труда. В България има 2990 млн. души (41,3%), които са сключили трудови правоотношения, а безработните лица са 354 500 хил. души (4,9%). Данните са на НСИ към последното тримесечие на 2014 г. по изчисления на Industry Watch.

Съществува обаче една огромна "скрита" категория хора, които са отбелязани при националното преброяване в графата 25-64 г., но не присъстват нито на пазара на труда, нито в графата "безработни". Такива са над 949 хил. души (13%), показва изследването на Industry Watch.

Мирослава
КИРИЛОВА

Безпилотни самолети (дронове), които правят мониторинг и анализ на земеделски площи; умен софтуер, който алармира пчеларя, ако нещо нередно се случва в кошерите му - това са само част от българските предложения за иновации в земеделието, които могат да променят изцяло агросектора в България, в Европа, а защо не и в целия свят. Нашите проекти ще се включат в световния шампионат "Фючър агро челндж" за практически приложими и природосъобразни идеи, които дават иновативни решения на належащите икономически и екологични проблеми, свързани със селскостопанския сектор. Финалът на надпреварата ще се проведе в Атина през октомври.

До 30 юни българските агропредприемачи със стартиращ бизнес или идея за такъв ще могат да кандидатстват и да се включат в шампионата. "До момента сме получили заявки за няколко проекта, насочени най-вече към внедряването на технологии в земеделието, към развитие на агротуризма и към съвременни практики, които да повишат доходите на поколения земеделци", обясни за в. "Животът днес" координаторът на проекта у нас Радослав Безпризванный от неправителствената организация Джуниър Ачийвмънт България. Сред останалите категории в състезанието са **логистична инфраструктура, здравословна култура на хранене, безопасност и здраве, пакетиране, образование.**

Има и отворена възможност - "други" - за идеи, които не спадат към изброените категории, но имат положител-

Земеделието на бъдещето - технологиите в унисон с екологията

но въздействие върху агробизнеса. Организаторите обясниха, че състезанието е отворено за всеки отделен човек или отбор, който има интересна бизнес идея - реализирана или не, но не по-стара от пет години.

Надпреварата се провежда в над 25 държави и е част от глобалната ежегодна инициатива Световна седмица по предприемачество (Global Entrepreneurship Week). На международно ниво организатор е гръцката Industry Disruptors - Game Changers (ID-GC). "Наградата за участието в състезанието е реална възможност добрата идея да получи бизнес предложения за съфинансиране, тъй като националните победители ще имат възможността да представят концепцията си пред евентуални инвеститори в Атина", обясни Радослав Безпризванный.

"Българското земеделие се нуждае от свежи идеи и иновации, които не е задължително да са свързани с много пари.

Младите хора са не обременени, креативни и мотивирани. Те могат да допринесат за развитието на селското сто-

панство в България, въпреки че през последните десетилетия секторът очевидно не е приоритетен за управляващите. Иначе щяхме ли да виждаме пустеещи земи и необработени земеделски площи?", коментира доц. Христо Момчилов, ръководител катедра "Икономика" в Тракийския университет в Стара Загора.

Един от най-сериозните проблеми за развитието на селското стопанство и за запазването на биоразнообразието в световен мащаб е изчезването на пчелите или т.нар. Синдром на празния кошер. От години той предизвиква интереса на учените, а причините за него засега остават загадка. Пчелите отговарят за опрашването на растенията и тяхната липса води до катастрофални последици.

84% от растенията и 76% от хранителната индустрия са зависими от пчелите и тяхната дейност по опрашването,

показват изчисленията на учените. Пчеларството носи доходи (директно или индиректно) за над 600 000 европейци. Двама млади български изобретатели - Сергей

Петров и Самуил Александров, обаче решават да потърсят варианти за изход от проблема. Според тях по-прецизното наблюдение на пчелините може да допринесе за отстраняването на Синдрома на празния кошер. Ето защо те създават информационна система, която позволява да се наблюдават показателите на всеки индивидуален кошер в даден пчелин в реално време. Проследяват се индикатори като температура, влажност, тегло на кошера, местоположението на пчелите и др. Това става благодарение на специално разработените сензори за анализ на микроклимата. При излизане от нормата на даден показател системата автоматично алармира за опасност и пчеларят дистанционно и напълно безвредно за пчелите може детайлно да проследява как живеят и се развиват.

"Земеделието в световен мащаб се изправя пред много предизвикателства.

Климатичните промени, нарастващите нужди от храна и вода заради увеличаващото се население (очаква се през 2030 г. на Земята да живеят над 9 милиарда души, а нуждите от

храна в световен мащаб да нараснат с 35%), както и неефективното използване на ресурси изискват определени политики за действие. Намаляването на вредните емисии трябва да бъде основен приоритет. Тоест важно вече е не само какво произвеждат селскостопанските обекти, а и как го правят, за да постигнат устойчивост", обясни главният икономист по селскостопанските въпроси на Световната банка Холгрей Крей на конференция "Трансформирани на сектор "Земеделие и развитие на селските райони" в България", която се състоя в София.

Като пример за страна, която се адаптира успешно към климатичните промени и която развива едно все по-успешно земеделие, той посочи Уругвай.

Южноамериканската страна, в която живеят около 3,5 млн. души, е сред 10-те най-големи износители на земеделска продукция в света. Тя осигурява изхранването на 28 млн. души, като изнася пшеница, ориз, захарна тръстика, царевица, лен, цитрусо-

ви плодове, месо и млечни продукти. За постигането на четирикратното нарастване на продукцията за последните 10 години страната е взела няколко важни решения. Първо - идентифицирала е всички проблеми пред животновъдството си, чиято продукция към днешна дата се оценява високо на международните пазари. Второ - картографирала е качеството на почвите си. Трето - разполага с информационна система с карти на риска и горещите точки по отношение на недостига на ресурсите. И четвърто - има стратегия за намаляване на въглеродния отпечатък на сектора. "И всичко това - без европейски субсидии. С две думи - проблемът не е в парите", обобща Крей. Специалистът посочи някои от основните проблеми на българските фермери - че

не застраховат земите и продукцията си срещу бедствия, аварии и катастрофи, както и че не оптимизират производството си.

Експертът от Световната банка е на мнение, че на държавно ниво трябва ясно да се дефинират приоритетите в селското стопанство и да се работи върху тях чрез политики за устойчиво развитие и налагане на ограничения в разхищаването на ресурси - човешки, водни и т.н.

"Днешните технологии позволяват богат полет на въображението, което ще помогне за развитие на сектора земеделие. Разбира се, и Швеция може да си отгледа банани, а Великобритания да произвежда портокали. Но въпросът е каква е добавената стойност за производството на продукта. Не е рентабилно да се отглеждат тези култури в подобни климатични условия. По същия начин и България трябва да се съсредоточи според своите сравнителни предимства спрямо климата какво да произвежда.

Мой приятел руснак наскоро ме попита - къде ви е хубавото вино, овчето сирене, миризливите, но все пак хубави цигари", разказа доц. Момчилов. Според него страната трябва да има ясна стратегия за развитие на селското стопанство и да не го оставя на "самооцеляване".

Петя ДИМИТРОВА

В мотивите към законопроектта няма статистика за общия размер на борчовите с изтекла давност, но вероятно тя възлиза на огромни суми. Само от началото на годината в Националната агенция по приходите (НАП) са получени близо 31 000 заявления за отписване на такива задължения на обща стойност 72 млн. лв.

Граждани и фирми понякога са изненадани, че са длъжници. Те често установяват това случайно, но трябва да платят доброволно борчовите си.

Законодателството предвижда да се отписват задължения, но при определени условия.

Едно от тях е при изтичане на давностния срок. Но неговото действие може да се спира при различни случаи - когато има заповор на банковата сметка на длъжника или са предприети действия по събиране на борчовите. При всяко активизиране на НАП започва да тече нов петгодишен срок, напомнят юристи. Според сега действащите разпоредби се предвижда задълженията да се смятат за погасени, ако е изтекла абсолютната давност от десет години, независимо от прекъсванията на давността. Това правило обаче не важи в случаите, при които има сключени споразумения за отсрочно или разсрочено плащане на борчовите.

С новите текстове се предлага да се въведе още едно изключение - абсолютната давност да не се прилага, ако е преустановена процедурата по установяване на дългове или данъчните служби са спрели започналото принудително изпълнение. Такива случаи има при смърт на длъжника или при поставяне на дадено лице под запрещение.

В мотивите за промени в ДОПК се посочва, че тази мярка е в полза на длъжниците, защото спирането

Длъжниците към хазната и общините ще могат да спасяват имуществото си от разпродажба, ако до датата на търга или в срока за подаване на оферти платят 20% от задълженията си. Те обаче ще трябва писмено да заявят, че всеки месец ще внасят по още 20%. Това са част от промените в Данъчноосигурителния процесуален кодекс (ДОПК), публикувани за обществено обсъждане на сайта на Министерството на финансите. Ведомството подготвя и оценка на въздействието, за да стане ясно какъв е общият размер на дълговете, които ще бъдат изчистени по служебен път, защото са с изтекла давност от десет години.

Срещу 20% от дълга спасяваш жилището и автомобила

на изпълнението често е за дълъг период - две, три или повече години, а през това време не може да се предприемат действия по събиране на парите.

Според актуалната нормативна рамка то може да е максимум една година. Така на практика петгодишната давност ще може да се увеличава за по-дълъг срок, коментират юристи.

Искането за отписване на дългове обаче се запазва за петгодишната давност за публични вземания

като данъци, осигуровки, такси и глоби, за които не са предприети мерки за събиране.

Досега, за да се заличи над десетгодишен борч, длъжникът трябва да подаде писмено възражение до НАП, но с промените в ДОПК тази процедура се променя. От Министерството на финансите предлагат поканите изцяло да отпаднат, защото и при започнало принудително изпълнение данъкоплатецът получава съобщение и възможност да се издължи доброволно в седемдневен срок. Сега обаче срокът реално е 14 дни, защото седемдневен срок тече и по доброволната покана. Според експертите на финансовото минис-

терство значителна част от тези покани - около 36%, се връчват служебно, което струва пари и време.

НАП няма да е длъжна да съобщава на зашегнатото лице, че му е наложен заповор върху фирмени дялове.

В момента законът задължава данъчните да уведомят със заповорно съобщение съответната фирма, като то влиза в сила от датата на получаването му. Занапред съобщението ще се праща директно до Агенцията по вписванията. Запорът ще влиза в сила към момента на вписването му и едва постфактум агенцията ще уведомява съответното дружество. В мотивите към законопроекта е обяснено, че така режимът по вписване на заповори ще се уеднакви с този, който съществува в Гражданско-процесуалния кодекс (ГПК). Не се обяснява защо досега се е прилагал различен ред.

Длъжниците ще могат да спасяват имуществото си и от други кредитори, като банки или фирми за бързи заеми,

с промени в ГПК, които също са внесени за гласуване в парламен-

та. Тъй като за колите и жилищата се намира най-лесно пазар, именно към тях най-често се насочват публичните изпълнители при събирането на дългове. С предлаганите промени в ДОПК и ГПК с вноската от 20% длъжниците ще могат да отсрочат и да запазят имуществото си. При оценка на вещите, които ще бъдат разпродавани, ще може да се използва не само оценител, който е включен в регистъра на НАП, а и оценител, чието име е в регистъра на Камарата на независимите оценители в България. Когато в списъка няма експерт от съответната област, ако по някакви причини той няма възможност или откаже да извърши оценката, ще може да се привлече друг експерт от съответната професия или област, предвиждат промени в данъчния кодекс.

Най-съществена промяна в него се отнася до разпродажбата на имуществото на длъжници.

Според нея депозитите за участие в търговете ще се връщат, след като избраният купувач плати цената. Решението да се направи такова предложение е свързано с досегашната практика на задкулисни договори. Много често един и съ-

щи кандидат участва с няколко оферти при наддаването за даден имот - една близка до началната цена, няколко междинни и една много висока, като целта е да вземе вещта на най-ниската цена, като загуби само единия депозит - този на първия обявен за купувач, предложил най-високата цена. С предлаганите промени, ако един и същи кандидат участва в търга с няколко оферти през различни фирми, той ще загуби и няколко начални депозита за всяка от оттеглените оферти.

Ако на първия търг не се намери купувач на имуществото, ще се обявява втори, като началната цена на него ще бъде 75% от цената на първия търг.

В момента цената при втория търг е 80% от тази на първия. Ако и на втория търг не се намери купувач, ще се провежда трети, но при него цената ще пада с 50%. Същото ще важи и ако вещта се продава не на търг, а в магазин, където ще важи правилото, че цената ще е по-ниска с 20%, ако един месец след това не се намери купувач, и с 50%, ако шест месеца никой не я купи. Освен това задължително ще се

правят търгове само за вещи на стойност над 5 хил. лв., при праг от 500 лв. в момента. По-евтините вещи ще може да се продават постоянно на определени за целта места. Когато пък се предлага конфискувана от държавата валута, тя ще може да се пласира и в обменни бюра, а не само в банки, както е в момента.

От Министерството на финансите

разширяват обхвата на случаи, в които данъчните ще могат да искат разваляне на сделки за продажба на вещи и имоти на длъжници.

Ако гражданин или фирма подаде данъчна декларация и в нея посочи задълженията си към хазната, но след това прехвърли имота си на роднини, за да не може държавата да си прибере парите, сделките ще са оспорими от НАП в съда. В тези случаи сделките ще се развалят и ако имуществото е продадено на цена под пазарната.

Друга цел на промените в ДОПК е да се увеличи отговорността на мениджърите за данъчните задължения на предприятията.

Несъбраните задължения от данъци и задължителни осигурителни вноски вече ще се търсят не само от фирмата длъжник, но и от управителя, прокуриста, търговския представител, търговския пълномощник, както и от всеки, който е управлявал компанията. Персоналната отговорност ще се отнася за онези случаи, когато те умишлено са укрили факти и обстоятелства пред данъчните органи и вследствие на това са оцелили хазната.

Една от най-разпространените практики при данъчните измами, която ощетява с милиони бюджета, е използването на подставени лица без имущество за управители на фирми, като в същото време предприятието се ръководи от упълномощени лица, участници в данъчната измама. Досега прилагането на закона се обезсмисляше, защото натрупаните дългове бяха отговорност на управителя, който често се оказва безимотен.

Мила ХРИСТОФОРОВА

Нов текст в законопроекта за училищното образование е на път да скарва депутатите и директорите на частни училища. А може би - да настрои срещу парламента и родителите на децата, които учат в частни училища. Става дума за запис, направен в образователната комисия между първо и второ четене по предложение на депутата от Реформаторския блок Бойка Маринска. Според него всяко частно училище, което реши да се възползва от системата на държавно финансиране, трябва да поеме ангажимент да обучава без такси 20% от записаните в него деца.

За финансиране на частните училища от държавата се говори от времето на Даниел Вълчев. То бе част и от законопроекта за училищното образование при предишното управление на ГЕРБ. БСП изхвърли тази идея от своя проект, но сега тя най-сетне е на път да бъде приета. Депутатите обаче въвеждат и някои ограничителни условия, гарантиращи, че частните училища ще бъдат социалноотговорни при получаването на пари от държавата. Ако решат да се възползват от държавното финансиране, частните училища ще получават единния разходен стандарт за всяко дете, който в момента е около 1400 лева. До неотдавна те твърдяха, че при това положение ще намалят таксите си точно с тази сума, за да направят входа към частното образование по-облекчен.

Държавата също е взела мерки таксите там да паднат, като изрично записва в закона,

че частните школа и детски градини вече няма да имат право да събират пари за дейности, които държавата финансира. Става дума за задължителното образование, от което се формират заплатите на учителите. Частните училища обаче ще продължат да събират пари за наеми или сгра-

ден фонд, материално-техническа база, извънкласни занимания като спортове или чужди езици, транспорт, охрана. Тези суми обаче вече ще имат регламентиран от държавата таван, като се очаква печалбите на частните училища да бъдат по-ниски. Причината по думите на главния секретар на МОН Красимир Вълчев е в това, че при получаване на пари от бюджета частните училища влизат в един европейски регламент за държавните помощи към частни фирми. Той изисква

компаниите, които получават средства от хазната, да формират минимални печалби - максимум 5 до 10%.

Това е разписано, за да се гарантира, че държавата няма да налива пари директно в джобовете на частниците. Повечето от частните училища обаче едва ли ще приемат да намалят печалбите си до такава степен, обяснява Вълчев. По разчети на образователното министерство нужните пари за финансиране на всички частни училища са около 16 милиона лева. Предполага се обаче, че действителната сума ще бъде доста по-малка, тъй като не всички ще се включат в системата на държавно финансиране.

Закон може да скарва генутати и частни училища

Самите частни училища твърдят, че се притесняват най-вече от високия процент ученици, който държавата изисква да обучават без пари. Те твърдят, че и в момента отпускат стипендии на изявени деца и отличници, но те не надхвърлят 5%. "Печалбата ни със сигурност не би издържала на това да обучаваме без пари една пета от децата", казва Дилиана Божинова, основател и директор на частно училище.

Затова и повечето от частните училища твърдят, че въвеждането на този модел би вдигнал таксите им,

тъй като на практика ще се наложи останалите ученици да плащат извънкласните дейности на "безплатните" деца. Трудно е да се прогнозира с колко, тъй като зависи дали става дума за деца от началния курс или гимназията. Между първи и четвърти клас по традиция таксите на частните училища са най-високи - около 8000 лева. В гимназията падат до около 4000, защото там вече не се изисква целодневна грижа за децата.

Председателят на Българската асоциация

на частните училища Милка Славчева твърди, че увеличението на таксите ще бъде от 1500 до 2500 лева. В същото време частните училища са против текста и по друга причина - защото той въвежда привилегия на едни деца за сметка на други, което би провокирало конфликти в самите училища и би създавало условия за корупция.

Законът не дава дефиниция кои деца могат да се възползват от безплатно образование и е оставил на правилниците на самите училища да определят това.

Посочено е единствено, че предимство имат талантиливите деца и тези, които са със специални образователни потребности. Ако обаче те са под 20%, на въображението на директорите е оставено да решат как ще определят останалата част от привилегированите деца. Според тях това създава и корупционна среда, тъй като могат да получат натиск откъдето приемат без пари деца на определени служители от администрацията

например. Директори припомнят, че това вече се е случвало, когато са кандидатствали за материална база от съответните общини. По-големият проблем обаче е в това, че ще се провокира конфликт между самите родители, тъй като никой няма да бъде склонен да плаща допълнително, за да учи безплатно нечие друго дете, обясняват директори. Те твърдят, че

на практика този принцип дискриминира част от децата.

Още повече че не дава възможност и на семействата да разчетат финансите си при записване на детето в училище. Една година то може да отговори на критериите и да учи без такса, но ако на следващата година вече не съответства на тях, трябва да мине в платена форма.

Родителите може да не са подготвени да внасят високата такса и да отпишат ученика, което ни обрича на тежест, твърдят част от директорите. Те смятат да сезират и Европейската комисия за това предложение на депутатите. Милка Славчева е на мнение, че в нито една европейска държава няма такава практика.

Самият вносител Бойка Маринска твърди, че процентът, който е избрала, може да бъде променен в зависимост от калкулациите, които ще й представи МОН за разходите на частните училища, и в зависимост от техните аргументи. "Ако ме убедят, процентът може да падне", посочва тя. Експерти от МОН обаче са на мнение, че в момента таксите на частните училища се формират най-вече на принципа "Колкото е склонен да плати родителят". А той често пъти е склонен да плати много, за да може детето му да учи в една по-щадяща среда, в класове с по-малък брой ученици, където с него ще се занимават индивидуално.

Всъщност именно на този индивидуален подход го голяма степен се дължат високите резултати на тези училища на изпитите още в четвърти, а след това и в седми клас, тъй като учителите могат да работят много по-резултатно с малки групи деца. В някои от тези училища има и паралелки само от 5-има ученици. Ако частните училища решат да влязат в системата на държавното финансиране, най-вероятно ще трябва да се откажат от този лукс.

Гергана ПЕТКОВА

Ако някой ви каже, че езиковата ваканция в чужбина е просто скъпа екскурзия, може да му вярвате на 100%. Истината е, че за 2 или 3 седмици не може да научите езика. Но определено може да го проговорите свободно, независимо дали нивото ви е A1 или B2 (според европейската езикова рамка). И да се вдъхновите да продължите, независимо дали сте на 10 или 50 години.

Това е най-добрата инвестиция в почивка, туристическа обиколка, нови приятелства и най-вече преодоляване на онези "препъникамъчета" в чуждата реч, с които и най-доброто обучение на родна почва не успява да се справи. Как става това? Езиковите центрове в европейските държави имат единна форма на организация на курсовете - по 20 учебни часа на седмица, съчетани с много допълнителни забавни занимания, спорт и екскурзии. В цената на курса влизат учебниците, таксата за заниманията, настаняването, а понякога и храната. Методологията им е различна. Но е основана на онова, което най-много липсва в нашите курсове - слу-

шането на чуждата реч и говоренето без задръжки по време на занятията и след тях. Никой не преподава граматика, спрежения, глаголни времена и предлози до припадък. Правилата на построяването на изреченията се учат чрез игри или в реални житейски ситуации. Домашни? Разбира се, че има. Но се случват някак си между разговорите, почивката, разходките и игрите.

Великобритания

Великобритания е една от най-предпочитаните държави за езикови ваканции. Има за ученици от 10 до 17 години, както и за над 18-годишни. Правят се и специални бизнес курсове. Центровете за обучение са в Лондон,

Кеймбридж, Съмърсет, Брайтън, Борнемът и Единбург. Цената за 2 седмици е от 1000 до 1600 английски лири. Ако настаняването е самостоятелно (не в семейство), храната е извън таксата. Самолетният билет - също. Повечето от курсовете са целогодишни и започват всеки понеделник с входящ тест. Всички центрове предлагат разнообразни допълнителни занимания като голф, конна езда, тенис, кръжоци по изкуства. Някои от тях подготвят и за влизане в пансионно училище (за гимназисти). Ако искате да учите английски език, може да го направите още в Малта, където е по-ев-

тино - от 700 до 900 евро за две седмици. Или в САЩ за около 1200 долара за две седмици.

Германия и Австрия

Езиковите центрове са в Берлин, Франкфурт, Бад Шусенрид и Хайделберг. Немски език се преподава и в Австрия (Виена и Залцбург). Цената в Германия за двуседмично обучение с 20 учебни часа на седмица и настаняването е от 1000 до 1500 евро. Центровете работят целогодишно. За учениците от 14- до 17-годишна възраст е осигурен 24-часов надзор и храна три пъти на ден. Във Виена две седмици за над 16-го-

дишни курсисти струват 800 евро, но в Залцбург, където има курсове за ученици от 10 до 19 години при пълен пансион, таксата е 2060 евро.

Франция

Париж и Ница са градовете, в които има езикови училища за чужденци с доказано качество на преподаването. Ако искате да минавате през Лувъра всеки ден, може да изберете Eurocentres, който се намира в Латинския квартал. Цената за две седмици е 1400 евро и можете да започнете от който и да е понеделник в годината. Там в свободноизбираемите часове освен бизнес френски има и обучение по мода. В Ница таксата за 14 дни е 1120 евро и за курсисти над 17 години.

Испания

329 млн. души по света говорят испански език. Защо вие да не сте следващият? Ако не друго, то поне ще можете да си купите билет за музея Прадо на родния език на

Пикасо. Цената на курса в столицата Мадрид е 930 евро за две седмици, за три е 1364 евро. Наред с езика има и 5 учебни часа по история на Испания. Има дори курс по изкуство в Прадо. Не е нужно да рисувате, а да слушате и говорите испански. Подобни курсове за студенти има в Тенерифе, Гранада, Малага, Марбея, Барселона, Севиля и Кадис.

Италия

Рим, Флоренция и Венеция. Който и град да изберете, няма да съжелявате. В Рим е и една от най-известните школи за обучение DILIT. Там има курсове не само по италиански език (788 евро за две седмици), а и по английски, немски и френски. Училището във Флоренция се намира до Понте Векио и няма нищо по-хубаво след уроците да изпие едно кафе до галерията "Уфици" или да си вземете кола под наем и да запратите сред зелените хълмове на Тоскана.

Разбира се, не е необходимо да пращате детето си в чужда страна, за да учи език. На българския пазар се предлагат чудесни езикови системи, с които това става лесно, бързо и много, много по-евтино.

FOR REAL

FOR REAL на издателство "Просвета" е модерна система в четири нива (A1 - B2), с която учениците свикват да мислят и да говорят на естествен, съвременен английски език. Тя е създадена специално за гимназисти, които изучават английски като първи или втори чужд език. За езиковите гимназии с интензивно изучаване на езика е

предвидено разпределение на часовете така, че четирите части на системата да се усвоят от 8. до 10. клас. От 11. клас се прави плавен преход към изучаването на език чрез литература,

както и изисква програмата на Министерството на образованието и науката (МОН). Когато английският се изучава като втори чужд език, FOR REAL покрива учебната програма от 9. до 12. клас - по едно ниво за всяка учебна година.

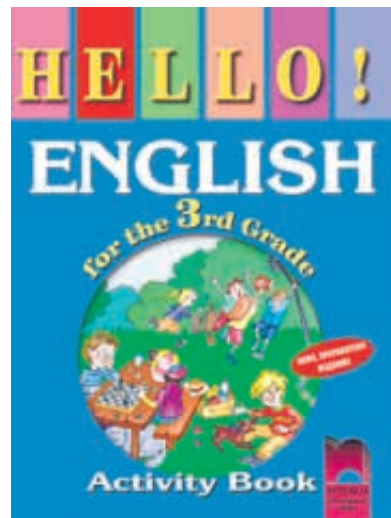
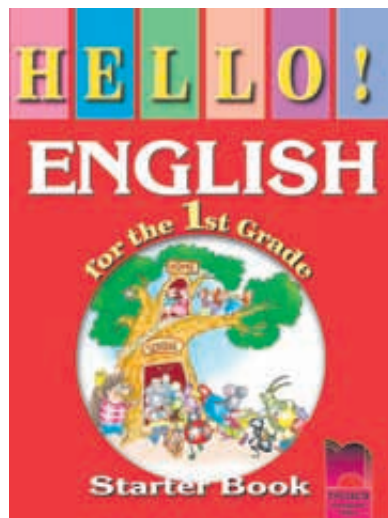
В учебниците са използвани текстове и сюжети, свързани с реалния живот на младите хора във Великобритания. Системата подготвя за изпитите на Кеймбридж (PET, KET, FCE) и Тринити и отваря пред младежите вратите на англоговорещия свят. Това, което я отличава, са уроците за България - учениците свикват да разказват свободно и със самочувствие на чуждия език за културата, географията, историята, традициите и обичаите на родната си.

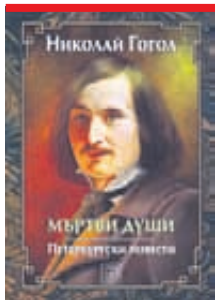

HELLO!

Езиковата система Hello! на "Просвета" е първата утвърдена и успешна оригинална българска система за обучение по английски език за ученици от 1. до 8. клас. Предназначена е за общообразователните училища, които започват задължително изучаване на чужд език, и е в съответствие с изискванията на учебния план на МОН. Огромното ѝ предимство е, че е създадена за българските деца и преодолява специфичните трудности при усвояването на английски език. Системата е обявена за най-добре разработената програма в Европа за преподаване на английски език на дете, за което той не е майчин.

Интересните и разнообразни текстове и упражнения скъсяват дистанцията с преподавателя и улесняват учебния процес. Игрите и песните доближават часовете по английски език до приятните мигове от ежедневието на учениците и ги карат да участват в учебните дейности с ентузиазъм и въображение. Системата се предлага и в електронна версия, която за новата учебна година ще бъде изцяло обновена и обогатена с нови ресурси и упражнения. За изучаването на чужди езици издателството препоръчва именно електронните учебници, които говорят, свирят, пеят и решават задачи. Тях ще можете да купите на www.e-uchebnik.bg през септември 2015 година.

Излезе огромен том с най-съществените творби на гениалния украинец, различния руски писател Н. В. Гогол. Многобройните му почитатели по света с пълно право го наричат Негово Величество, защото Високият му дух е оставил на човечеството небивали с вълшебното си внушение словесни визии.

Николай Васильевич е роден през 1809 г. край украинския град Полтава, но умира през 1852 г. като велик руски писател. Освен белетрист той е и драматург, поет, публицист и критик.

През 30-те години на XIX в. Гогол написва поредица от градски истории за малкия човечец, който диша в града Санкт Петербург, сетне шест от тези истории влизат в сборника му "Петербургски повести". Това са невероятно живописните "Невски проспект", "Каляска" и "Портрет", фантастичните "Нос" и "Шинел", убийствените "Записки на един луд".

Новото издание на "Изток-Запад" включва и две по-малко известни творби на Негово Величество, става дума за разказите "Вий" и "Съвременни помешци", разказващи за ужасяващия живот на

НОВО ИЗДАНИЕ НА ГЕНИАЛНИЯ УКРАИНЕЦ ГОГОЛ

украинските крепостни селяни, за порядките на казаците и за малодушието на дребното местно дворянство. Тук слугите са лениви и мързеливи, при всеки сгоден момент крадат от имението на господарите, гледат да се наплюскат и отново да легнат да поспят или да се налочат със самогон до пълна безпаметност. Ставаме съвременни свидетели на хирургически точната Гоголева дисекция на руския бит и манталитет, душевност и особености, които и до днес са все така актуални.

Разбира се, в този обемен том е поместен

и романът поема "Мъртви души". Гениалният Гогол отделя 17 години от живота си за това свое най-велико произведение. То е грандиозно като замисъл и е трябвало да бъде трилогия, посветена на битието в Русия през първата половина

на XIX век, но за съжаление изцяло е завършена само първата част, от втората са запазени пет глави, а работа по третата Гогол така и не започва. След като написва първия модерен руски роман, Господ го прибира, за да не се измъчва пове-

че в гърчовите на съмненията за дявола у себе си и у себеподобните. Но ролята му за световната литература е огромна, нещо, в което никой просветен читател вече не се съмнява.

Превъзходният превод на тази възхитителна проза е дело на покойните писатели и преводачи Димитър Подвързачов, Константин Константинов и Иван Добрев. Новите илюстрации в сборника са рожба на художника оформител Петър Станимиров, а подборът и осъвременяването на българския текст са на редактора русофил Румен Леонидов. (ЖД)

РИЦАРСКИ КРЪСТ ЗА ПРЕВОДАЧА РУМЕН СТОЯНОВ

● Високо отличие му бе връчено лично от Анибал Каваку Силва, президент на Република Португалия

Най-известният ни преводач от португалски Румен Стоянов бе отличен с ордена "Принц Енрике Мореплавателя" за изключителни заслуги в разпространението на португалския език и култура, история и морални ценности. Високото отличие му бе връчено лично от Анибал Каваку Силва, президент на Република Португалия, по време на посещението му у нас. Португалският орден е с форма на тамплиерски кръст, придружен със звезда, в която е гравирано мотото на ордена: "Talent de bien faire" или "Дарба за добротворство".

Тази вест остана

незабелязана за повечето ни медии, защото по-младите ни новинари не познават стореното от Румен Стоянов. Те не го свързват с великолепния му превод на "Сто години самота" от Маркес, култовата книга на XX в., както и с книгите на български език на Хулио Кортасар, Хорхе Луис Борхес, Алехо Карпентер, Фернанду Песоа и др.

Румен Стоянов е не само великолепен майстор на преводаческото превъплъщение, той е пламенен публицист, поет, бивш дипломат, университетски преподавател по испански и португалски език и култура. Като отличен познавач на българския език, той е неуморим радетел за неговата чистота и богатство, граждански възразител срещу безотговорната употреба на чуждици в разговорното ни всекидневие.

Португалският рицарски орден е поредното чуждестранно признание за този несрещано скро-

мен книжовник, работещ в полето на културното обогатяване между българския народ и испанско и португалско говорещите нации. Румен Стоянов е единственият българин, комуто е признато званието "Доктор хонорис кауза", и то от два различни бразилски университета. През 2000 г. той стана кавалер и на бразилския държавен орден "Барон Рио Бранко", офицерска степен.

Последният преводачески подвиг на Стоянов е свързан с изумително сложния текст на романа "Три тъжни тигъра" от кубинския писател Гилермо Кабрера Инфанте, смятан за латиноамерикански аналог на Джойсовия "Одисей".

Дарбата за добротворство, притежавана от нашия достоен за уважение и възхита сънародник, е непозната за широката българска аудитория. И малцина знаят, че Стоянов е посветил повече от половин век от своя живот на разпространението на българския език и култура в Латинска Америка. И че тази висока държавна награда от Португалия идва като поредния камък, цопнал в оглушително мълчаливото невнимание на българската държава спрямо интелектуалци от ранга на Румен Стоянов.

Текст и снимки: Пламен ХАДЖИЙСКИ

ФОТОГРАФИИ НИ ПОТАПЯТ В ОЧАРОВАНИЕТО НА ШАНХАЙ

В галерия "Райко Алексиев", намираща се на ул. "Раковска" 125 в столицата, е събрано "Очарованието на Шанхай". Така се казва изложбата, в която са подредени 60 привлекателни фотографии от китайския град Шанхай. Съюзът на българските художници предоставя на родната ни публика изкушението да се потопи в магнетичния чар на този космополитен град и да се запознае визуално не само с древните му традиции, но и със съвременните му внушения.

Фотоизложбата ни въвежда в сцени, които са различни, но типични за града, характерни за всеки сезон, олицетворяват шанхайското мото "Разнообразие, великопение, открито съзнание, щедрост и скромност". Справката в интернет за пристанището на Шанхай твърди, че то е било отворено за международна търговия още преди 170 години и градът постоянно се е променял, лутайки се между старото и новото, между ориенталското и източното.

Изложбата се организира като съпътстващо събитие на официалната делегация на Шанхайския комитет на Китайската народна политическа консултивна конференция, която гостува у нас. (ЖД)

С акад.
Григор
Велев
разговаря
Румен
Леонидов

Акад. Григор Велев

Нека продължим темата от предишния разговор - със Сталинския курс за комунизация на България...

- През декември 1949 г. се провежда Петият конгрес на Българската работническа партия (комунисти), на който тя се преименува в Българска комунистическа партия (БКП).

Свикването на този конгрес се смята за върхова точка от установяването на комунистическия режим в България. На него се отчита цялостната дейност по комунизацията на страната и отказ от досегашната ни национална политика и най-вече отказ от националната ни кауза, следвана от Освобождението до 09.09.1944 г.

- Тоест БКП налага нова национална кауза и тя е...

- "...Изграждането на социализма". За тази цел се предвижда поемане на курс за индустриализация, коопериране на земеделието и извършване на културна революция. В своя доклад Георги Димитров запознава конгреса със становището на Сталин за "двете форми на диктатурата на пролетариата", като заявява: "Ние ще осъществим народна демокрация", която е съвременна форма на "диктатура на пролетариата". С това решение се декларира, че за България са валидни "закономерностите на преходния период от капитализма към социализма"...

- Кога се приема първият петгодишен план?

- Това става на 29 декември, когато Върховното народно събрание приема първия петгодишен план (1949-1953) за развитие на народното стопанство. Според не-

Комунистите налагат нова национална кауза - „Изграждането на социализма“

го предстои да се пристъпи към строителството на редица индустриални предприятия в страната и окончателно да се утвърдят принципите на марксистко-ленинските отношения в обществото. Наред с това през 1949 г. България се включва в Съюза за икономическа взаимопомощ (СИВ), в който членуват страните с народна демокрация. По този начин целият стопански живот на Народна република България се включва в общия социалистически пазар. От тук нататък цялостната стопанска политика на страната е обвързана с ангажименти към пазара на т.нар. социалистически страни.

- Какви са причините, довели до грандиозния политически съдебен процес срещу Трайчо Костов, един от лидерите на БКП?

- По време на срещата на Георги Димитров и Васил Коларов със Сталин на 6 декември във връзка с подготовката на Петия конгрес на БРП (к) най-неочаквано Сталин започва остро да критикува Трайчо Костов за укриване цените на българските експортни стоки от съветските търговски представители. Тази проява на Трайчо Костов се интерпретира от Сталин като израз на действащ "национализъм". От тук нататък започва политическото преследване на Трайчо Костов заради "политическата му грешка", както и срещу всички останали партийни активисти и членове на БКП с национално мислене и поведение. Костов е обвинен последователно в насаждане на "антисъветски настроения", в "националистически уклон", в "опити да разцепи партията" и в "нечестно и двулично отношение" към Георги Димитров и Сталин. Скоро след това е изваден от Политбюро и всякакви партийни и държавни постове и е изключен от партията. Накрая е проведен и шумен съдебен процес, на който Костов е осъден на смърт и екзекутиран. С този процес се демонстрира пълната подчиненост на всички български политически дейци

от БРП (к), които превръщат България в колониален придатък на СССР.

- Но започналият процес на самоизяждане на комунистическите кадри продължава, защо?

- След смъртта на Васил Коларов, който умира на 16 януари 1949 г., през февруари 1950 г. се свиква пленум на ЦК на БКП, на който Вълко Червенков е избран за първи секретар на БКП. По-късно Народното събрание го избира за министър-председател. Неговото управление се характеризира с политически репресии не само спрямо недоволните от властта "буржоазни националисти", "антисъветски елементи", "Титови агенти", но и срещу членове на партията, обявени за "врагове с партийен билет". Вътрешнопартийното самоизяждане продължава като взаимно дебене, неаргументирани взаимни обвинения за "антисъветизъм" и "национализъм". Това довежда до масови изключения от партията. За кратко време партийната пропаганда изгражда култ към личността на Червенков, превъзнасяйки го за "любим народен ръководител", "пламенен патриот", "твърд и смел болшевик" и др. По време на управлението му животът в страната е труден и тежък. Стандалът е много нисък. Започват тежки проблеми в селското стопанство. Кооперирането на земеделието буксува. Въвежда се насилствено вкарване на селяните в ТКЗС. Безработицата достига огромни размери. Работната заплата намалява с 10,6%. Липсват инвестиции. Това налага обявяване на вътрешен заем. След смъртта на Сталин през 1953 г. страната ни продължава да се развива по сталински. През лятото на 1956 г. настъпват сериозни политически събития в Полша и Унгария, които намират широк, но мълчалив отклик и у нас. Едва след XX конгрес на КПСС, на който се развенчава култът към Сталин, и в България са осъществени (по предписание на Москва)

персонални промени в ръководството на партията.

- И започва едноличното управление на Тодор Живков, което продължава до 1989 г.

- Да, в резултат на серия от апаратни игри и комбинации се утвърждава авторитарната власт на една личност - на Тодор Живков, който остава начело на БКП и на българската държава в продължение на 45 г. Но преди това започва т.нар. десталинизация. На пленум на ЦК на БКП, състоял се от 2 до 6 април 1956 г., Вълко Червенков е критикуван от Тодор Живков за "култа към неговата личност" и е освободен от поста министър-председател. Така Тодор Живков встъпва в длъжността на първи секретар на БКП и благодарение на поредица от политически пируети и машинации постепенно се превръща в едноличен управител на българските съдбини. Той тихо и постепенно започва да овладява политическите лостове на властта, като най-напред го прави в партийния апарат на ЦК. Чрез "целесъобразни" промени Живков целенасочено и хитроумно се освобождава от "комунистиче емигранти в СССР" и поставя на водещи позиции в различните отдели свои съратници от партизанския отряд "Чавдар". След тази операция, която трае няколко години, той посяга и към изпълнителната власт.

- Живков излиза на политическата сцена, за да отрече сталинските методи на управление, но твърде скоро сам започва да поощрява култа към неговата личност...

- След елиминирането на Антон Югов Тодор Живков съвместява и поста на министър-председател. Това му дава възможност да овладее тайните на висшата власт и благодарение на уменията си да манипулира той подменя своите съратници, бдейки да не допусне някакъв комплот срещу него. Впоследствие като председател на Държавния съвет той назначава и сваля няколко

министър-председатели - Станко Тодоров, Гриша Филипов и Георги Атанасов, който по-късно става един от организаторите на дворцовия преврат в БКП и слага точка на 45-годишното му управление.

- Нека да обобщим най-важното за този исторически период...

- Големите успехи на "народната власт" под ръководството на Тодор Живков могат да се резюмират така: авторитаризъм - еднолична власт и култ към личността на Живков. Тотална диктатура, демонстрираща се с партийен и държавен терор над целия народ с помощта на вездесещата Държавна сигурност и прословутия й Шести отдел. И още: лишаване на народа от свобода на личността и обществото, на словото и народолюбивостта (демокрация). Репресиите за неподчинение, започнали преди идването му на власт, продължават. Те са насочени преди всичко към интелектуалните дейци на културата. По време на неговото управление има геноцид към своя народ - терор, затвори, концлагери, изселвания, разселвания. Насажда се масово т.нар. интернационализъм, който на практика е агресивен национализъм, чиито плодове берем и до днес.

Той се изразява в безродие, в липса на национално самосъзнание и в животинска привързаност към господаря - СССР. В същото време масово се дискредитира българският национализъм и патриотизъм. Забраня-

ва се честването на българските национални празници - 3 март, 6 май - Ден на храбростта, под забрана са Денят на народните будители, Денят на падането на Одрин, Денят на Съединението, Денят на независимостта, както и религиозните празници - Рождество Христово и Великден. Издигнат е девизът: "След СССР най-много обичаме България". На практика се ликвидират националните идеали и се подменят с партийна идеологията "Строителство на социализма".

- А какво се случва във външната политика?

- Там властва сервилността на сателита София към Кремъл.

Врх в политическата кариера на Тодор Живков е неподражаемото му раболепие към СССР и по-точно към Политбюро на ЦК на КПСС. То достига своя апогей с предложението му пред съветския ръководител Никита Хрущов да превърне България в 16-а република на СССР. Благодарение на демонстрираната вяроност към Кремъл и на първо място към следващия генерален секретар Леонид Брежнев Живков получава стопански отстъпки при вноса на суровини и горива за индустрията като компенсация на ниските цени на селскостопанския експорт, с което спасява икономическата криза на страната.

- Нека спрем дотук, а следващия път ще продължим с феномена Людмила Живкова и националкомунизма...

Търсете в книжарниците книгите „Българската национална кауза 1762-2012“ и „История на българите от Македония“, том 1, на акад. Григор Велев

Моят град

СОФИЯ Инвестиции в болница „Шейново“

Около 800 хил. лв. от общинския приватизационен фонд са инвестирани в ремонт и ново оборудване в АГ болница „Шейново“. Това ста-

на ясно при посещението на столичния кмет Йорданка Фандъкова в лечебното заведение. Готови са 5 нови самостоятелни родилни зали,

които ще отворят врати с напълно обновена апаратура. Процесът на раждане ще може да се наблюдава от монитори в специално помещение. В момента се провежда и процедура за закупуване на медицинска апаратура за патохистологичната лаборатория в болницата. "За последните пет години инвестициите в ремонти и оборудване в общински болници са 25 млн. лв.", коментира г-жа Фандъкова в присъствието на зам.-кмета по здравеопазване д-р Антоанета Пейчева и изпълнителния директор на болницата д-р Румен Велев. От началото на годината в "Шейново" са се родили 1000 бебета.

ПЛОВДИВ

Строи се първият интермодален терминал

Започна изграждането на първия интермодален терминал в страната. Проектът има голямо стратегическо и икономическо значение в регионален, национален и общоевропейски аспект. Основната цел е да се постигне подобряване на интермодалността в Югоизточния регион на Европейския съюз чрез създаване на условия за оптимално взаимодействие и интеграция на различните видове транспорт. Това е първият интермодален терминал в България, който ще бъде изграден с европейско финансиране. "Неслучайно бе избран нашият регион, тъй като Пловдив е с най-го-

ляма концентрация на автомобилен бизнес. Със сигурност той ще бъде използван не само от местните компании, но и от чужди фирми. Това е прекрасно допълващо звено в цялата интегрираност на региона в неговите логистични дадености - местоположение, летище, транспортни коридори, високоскоростна жп линия", заяви кметът на Пловдив инж. Иван Тотев. Общата стойност на проекта възлиза на 10,3 млн. лв. и включва разходите по цялостната подготовка и строителство на терминала. Очаква се обектът да бъде въведен в експлоатация в началото на 2016 г.

БЛАГОЕВГРАД

Богата спортна и културна програма за децата през ваканцията

По време на лятната ваканция учениците от Благоевград ще могат да участват в различни културни, спортни и образователни мероприятия. "Избягвайте от скуката, потопете се в приказния свят на приключенията!" е посланието на Община Благоевград и туристическо дружество "Айгидик". Те са организирали забавен приключенски лагер по планинарство за деца от 7 до 12 години. В програмата са включени занимания по приложно изкуство, художествена фотография и

изучаване на английски език, различни видове спорт. Богата палитра от занимания в сферата на културата, науката и образованието са подготвили културните институции в града. По време на мероприятията малчуганите ще имат възможността да се запознаят с редица исторически събития, ще се потопят в тайните на различните стилове изобразително изкуство, ще пеят, свирят и танцуват, ще четат забавни и полезни книги. Децата с увлечение към науката и техниката ще могат да избират

между приложна електроника, техническо конструиране, моделиране, математически и графични интерпретации. Всички занимания ще бъдат ръководени от педагози и специалисти. За поредна година Община Благоевград разработва програма, която е част от стратегията за здравословно развитие на младежта в града. Заниманията ще се извършват по график, публикуван на страницата на Община Благоевград, където е поместена и информация за контакт и записване.

БУРГАС

Обновяват парк Лазур

та се предвижда основен ремонт и рехабилитация на старата площадка за игра. Организацията на пространството е подчинена на единна композиционна идея за детски кът "Езеро с лилии" - настилки ще бъдат изпълнени със специфичен растер, имитиращ водно езеро с лилии. "През последните години сме обновили десетки детски площадки, но градът е голям. Хората с право недоволстват, като видят някъде новото и хубавото, а пред техния блок стоят старите счупени люлки. Ще се постареем да отговорим на очакванията навсякъде, където има нужда", заяви кметът на Бургас Димитър Николов и помоли гражданите за малко търпение.

ВАРНА Общината с приз за активна социална политика

Община Варна получи отличие за активна социална политика от Националния алианс за социална отговорност, представител на България в Европейската асоциация на доставчиците на услуги за хора с увреждания (EASPD). Наградата бе връчена на зам.-кмета д-р Лидия Маринова по време на Националния форум на социални услуги, който се проведе в края на миналата седмица край морската столица. "Варна е единствената община в страната, отличена с тази награда за 2015 г. Считаю, че със социалната програма, която реализираме, отличието е

напълно заслужено", коментира д-р Маринова. "Уверен съм, че доброто и резултатно партньорство между нас и Националния алианс за социална отговорност ще продължи още по-активно, защото хора, които се нуждаят от социални услуги, заслужават нашето време и усилия", коментира кметът Иван Портних. Той подчерта, че Варна надгражда добрите традиции в социалната сфера. Очаква се до края на годината броят на социалните услуги да стане 56, което ще постави града на едно от челните места в страната.

СТАРА ЗАГОРА

Влязохме в Първа лига след Европейското по лека атлетика

Българският национален отбор ще е част от Първа лига на Европа при състезанията през 2017 г. след успеха си на Европейско отборно първенство по лека атлетика в Стара Загора. Шампионатът, който се проведе на 20 и 21 юни, бе знаков за националния тим. След оспорвана надпревара на стадион "Берое" България си спечели общо 12 победи за два дни. Лекоатлетите събраха 218 точки, необходими за по-горната лига. Пред тях застана тимът на Дания с 224, а третото място остана за унгарците с 202,5 точки. Церемонията по награждаването се състоя в неделя, а българските спортисти получиха приза си от министъра на младежта и спорта Красен Кралев. За принос към развитието на леката атлетика и подкрепата, оказана при провеждане на Европейското първенство в Стара Загора, специа-

лен приз на Европейската лига (ЕА) получи кметът Живко Тодоров. Плакетът му бе връчен от Добромир Карамаринов, първи вицепрезидент на ЕА и председател на Българската федерация по лека атлетика. Общината, заедно с Българската федерация по лека атлетика и Клу-

ба по лека атлетика "Берое", вече подготвят старта на възстановения международен турнир "Самарско знаме". Състезанието ще се проведе на 18 юли на стадион "Берое", а в града на липите отново ще се съберат някои от най-големите имена в леката атлетика.

Владислава ГАЛЕВА,
юрист

Икономическата криза, от която бавно и трудно се измъкваме, все по-често принуждава хората да търсят работа на повече от едно място. Легално това може да стане чрез сключване на повече от един трудов договор. Допълнителен трудов договор може да бъде подписан, като се спазят предвидените в Кодекса на труда изисквания.

Допълнителният трудов договор може да е с един и същ или с различни работодатели и за различен срок. Изпълнението на трудовите задължения по договора за допълнителен труд, сключването и прекратяването му разкриват понякога специфични проблеми, които не възникват при работата само по едно трудово правоотношение.

Много е важно, преди да се предприеме стъпката за започване на допълнителна работа, човек да се информира относно правните условия и възможности за това. На първо място не трябва да се допуска работа "на черно", защото тогава работникът не може да се ползва от никакви, предвидени в закона, права. Затова дори и на второ работно място трябва да се сключва договор. Има две възможности за това: още един допълнителен трудов договор, за който има определени условия, или граждански договор, който предоставя по-облекчен режим за работа.

Предмет на трудовия договор е периодичното предоставяне на работна сила - т.е. работа на конкретно място с уговорената всекидневна продължителност или

Как се сключва допълнителен трудов договор

по график, а по т.нар. граждански договор предмет е свършването на определена работа и постигането на конкретен материален или интелектуален резултат.

При гражданския договор няма работно време, изисква се постигането на определен резултат за конкретен период.

Трудовият договор за допълнителен труд придобива все по-нарастващо значение. Нарича се допълнителен, защото при сключването му има наличие на друго основно трудово правоотношение. Съобразно Кодекса на труда "основно трудово правоотношение" е всяко трудово правоотношение, което, независимо от основанията, на което е възникнало, е съществувало преди сключването на трудовия договор за допълнителен труд.

Основното трудово правоотношение поема и повечето от усилията на работника или служителя и му осигурява и по-голямата част от трудовото възнаграждение.

Основното разграничение между видовете трудови договори за допълнителен труд е установено в зависимост от това дали вторият трудов договор ще бъде сключен с работодателя, при когото работещият полага труд по основното си трудово правоотношение, или с друг работодател.

В Кодекса на труда е уредена възможността да се полага допълнителен труд при друг работодател (т.нар. външно съвместителство). Когато едно лице има вече сключен основен трудов договор, то може да сключи един или няколко трудови договора (няма ограничение в броя) за работа при друг работодател.

В закона няма изискване служителът да иска

съгласието или да уведомява основния си работодател за това, че ще сключва допълнителен трудов договор.

Разбира се, ако в основния му трудов договор няма изрична клауза по този въпрос.

Вторият вид трудов договор за допълнителен труд е този, който се сключва със същия работодател, с когото вече има сключен основен трудов договор. Този трудов договор се сключва за извършване на достатъчно конкретно индивидуализирана работа, която е извън трудовите задължения по основния договор и извън установеното за него работно време, което следва да е изрично уговорено между страните. Трудовото възнаграждение също се определя независимо от трудовото възнаграждение по основното правоотношение.

Трудовите договори за допълнителен труд, макар и самостоятелни по своя характер, разкриват специфични особености по отношение на някои свои основни характеристики:

Работно време

Допълнителният трудов договор трябва да съдържа изрично уговорено работно време, което да бъде извън установеното работно вре-

ме по основния трудов договор. Същевременно задължително условие е общата продължителност на работното време по всички трудови договори да не нарушава задължителната минимална междудневна и междуседмична почивка.

Съгласно Кодекса на труда максималната продължителност на работното време по трудов договор за допълнителен труд заедно с продължителността на работното време по основното трудово правоотношение при подневно изчисляване не може да бъде повече от 40 часа седмично за ненавършилите 18-годишна възраст работници и служители и 48 часа седмично за пълнолетните работници и служители.

При предоставено писмено съгласие работниците и служителите, навършили пълнолетие, могат да работят и повече от 48 часа.

Право на платен годишен отпуск

Съгласно разпоредбите в Кодекса на труда няма законова пречка лица, които са в платен или неплатен отпуск по основното си трудово правоотношение, да полагат труд по втори трудов договор. Следва да се има предвид също така, че по време на отпуск поради временна неработоспособност, който неминуемо бива

придружен и с дадени предписания от здравните органи, не следва да бъде полаган труд по каквото и да е трудово правоотношение. В този случай органите на НОИ могат да предприемат действия по проверка на представения болничен лист, което да доведе до неизплащане на обезщетение.

По отношение на полагаемия се платен годишен отпуск необходимо е да се подчертае, че работник или служител, който работи по втори трудов договор на непълно работно време, има право на платен годишен отпуск пропорционално на времето, признато за трудов стаж и по второто трудово правоотношение. Времето, което се признава за трудов стаж, се изчислява и съгласно посочената наредба по часове, дни и месеци. Въз основа на така признатия трудов стаж се определя размерът на платения годишен отпуск, който е в календарни работни дни. Този отпуск се ползва на самостоятелно основание и не се "добавя" към платения годишен отпуск по основното трудово правоотношение.

В случай че по време на неплатения отпуск работникът или служителът работи по втори трудов договор, трудовият стаж ще му бъде зачетен при втория работодател. Този трудов стаж не се отразява в трудовата книжка на ли-

цето, защото при сключване на допълнителен трудов договор в нея е вписано възникването на основното трудово правоотношение и тя не е приключена.

За времето, през което работникът или служителът е работил по втори трудов договор по време на неплатения отпуск, следва вторият работодател да му издаде удостоверение за осигурителен стаж.

Право на допълнително възнаграждение за трудов стаж и професионален опит

Право на допълнително възнаграждение за трудов стаж и професионален опит по двата договора - основен и допълнителен, лицето има само тогава, когато по основното трудово правоотношение работи на непълно работно време (по-малко от нормалната продължителност на работния ден). В този случай и по втория трудов договор то има право на допълнително възнаграждение (до допълването на съответната месечна продължителност на работното време).

Прекратяване

Прекратяването на трудовите договори за допълнителен труд става на предвидените в Кодекса на труда основания, при процедура, не по-различна от тази, предвидена за останалите трудови договори.

При определяне срок на предизвестие за прекратяване по допълнителния трудов договор се предвижда по-кратък такъв, а именно 15 дни, както по отношение на работника или служителя, така и по отношение на работодателя, което облекчава режима за неговото прекратяване.

Важно е да се подчертае, че при прекратяване на трудов договор за допълнителен труд не се прилага специалната закрита по Кодекса на труда.

Прекратяването на основния трудов договор не превръща автоматично трудовия договор за допълнителен труд в основен. Двете трудови правоотношения съществуват успоредно и независимо едно от друго, без изменението или прекратяването на едно от тях да рефлектира върху съдържанието на трудовия договор по друго.

ЖИВОТ & ЗДРАВЕ

30 ЮНИ - 6 ЮЛИ 2015

Здравната реформа: бизнес диагностика

На форум, инициран от Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България, държавата и бизнесът заедно търсиха пътища за решаване на проблемите в здравната система. Подробности на стр. 18

CredoWeb - мост между лекари и пациенти

Популярната социална мрежа за здраве CredoWeb получи награда за start-up в тазгодишното издание на WebAwards. Проектът вече е с нова, технологично обновена платформа. Какви са промените

на стр. 21

Да преборим болката

Една от най-честите причини за приема на болкоуспокояващи лекарства са проблемите в опорно-двигателния апарат. При това те често засягат и млади хора. Можем ли да си помогнем сами? Отговорът

на стр. 22

Псилиум срещу метаболитния синдром

В медицинските среди вече не съществува съмнение, че метаболитният синдром е определящ фактор за развитието на заболявания като сърдечен инфаркт и мозъчен инсулт. За щастие природата се е създала псилиума - ефикасно средство за защита. Повече

на стр. 26

Минимум три-четири пациенти с първични и метастатични тумори в областта на главата ще получат най-адекватното за заболяването си лечение, известно като радиохирургия, след като в болница "Токуда" откриха първия в България линейен ускорител, оборудван за тази цел. Досега болните, на които се налагаше високотехнологичното прецизно лечение, трябваше да търсят помощ в чужбина. Ръководителят на екипа, прилагаш радиохирургията, д-р Румен Лазаров, обяви, че въпреки силно недофинансираната клинична пътека на НЗОК за специфичното лечение, до края на 2015 г. процедурата ще бъде прилагана безплатно на пациенти, които са подходящи от медицинска

ШАНС ЗА ПАЦИЕНТИТЕ С ТУМОР В ОБЛАСТТА НА ГЛАВАТА

гледна точка. Радиохирургията е метод, при който с висока доза радиация и с изключителна прецизност могат да бъдат унищожавани доброкачествени и злокачествени първични тумори и метастази. В много случаи ефективността на този тип лечение е същата като при конвенционалната хирургия. Методът се прилага основно в областта на главата, защото често при тези пациенти няма друга възможност да им

Д-р Румен Лазаров обяснява възможностите на новата апаратура

се помогне. В България за лечение чрез радиохирургия от здравната

каса се заплащат по 3000 лв. на пациент. За сравнение най-ниската

цена, на която се правят тези процедури в чужбина, е 7000 евро. (ЖД)

Снимка Боряна КАЦАРОВА

През месец юни 2015 бяха проведени първите прегледи за възрастни хора, финансирани от Фонд "Нашите родители" на Фондация "Помощ за благотворителността в България". С това беше сложено началото на дейността на Фонда, който се финансира изцяло от дарителски средства.

Възрастните хора в малките населени места рядко имат достъп до такива специалисти. Причините за това са много: липсата им в региона, липса на средства за транспорт до големия град, липса на насочване. След прегледите се оказа, че голяма част от хората няколко десетилетия не са посещавали специа-

СПЕЦИАЛИСТИ ПРЕГЛЕДАХА 400 ВЪЗРАСТНИ ХОРА В СЕВЕРОЗАПАДНА БЪЛГАРИЯ

листи, бяха открити заболявания, които влошават драстично качеството на живот, за които възрастните хора не подозират, включително бяха диагностицирани вродени аномалии, за които хората нямат представа. В рамките на 8 работни дни бяха прегледани близо 400 възрастни хора от селата Мърчево, Кунино, Драганица, Зверино и Лютиброд, като общият брой на прегледите е над 1500. Средната възраст на пациентите е 65 години.

Приоритетна за тази и следващата година е работата в Северозападна България. Прегледите бяха осъществени в села от общините

Бойчиновци, Вършец, Мездра и Роман.

Специалистите бяха осигурени от УМБАЛ "Александровска" и бяха определени след

предварително проучване на нуждите в населените места, проведено сред личните лекари, фелдшери и местната власт.

МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР „МЛАДОСТ - МЕД - 1“ КАБИНЕТ „МЕЖДУНАРОДНА ОНКОЛОГИЧНА ДИАГНОСТИКА И ЛЕЧЕНИЕ“ - ВТОРО МНЕНИЕ

Проф. д-р Григор Велев
и доц. д-р Маргарита Каменова - **онкопатолози**
Проф. д-р Жан-Ив Дуяр, Франция,
и д-р Красимир Орешков - **химиотерапевти**
Проф. д-р Морк Андре Майе, Франция - **лъчетерапевт**

Всеки петък от 14:00 до 16:00 часа
София, ж.к. "Младост" 1, бл.54А, вх.2
За контакти: 02/976 09 00, 0888 966 924,
e-mail: mcmcd1@abv.bg

ЗДРАВ СЪН САМО ЗА 14 СТОТИНКИ!

Хората над 55-годишна възраст масово страдат от липса на качествен сън. Основна причина за това е, че с напредването на годините, производството на хормона мелатонин рязко започва да намалява. В резултат от това, човек заспива много трудно и се буди често през нощта. Безсънието е много опасно за по-възрастните хора и особено за онези от тях, които имат заболявания и приемат повече лекарства. Най-доброто средство за безопасно преодоляване на безсънието, е мелатонинът под формата на хранителна добавка. Мелатонинът на канадската компания

Natural Factors е под формата на таблетка, която се поставя под езика и **не гразнят стомаха**. Всяка таблетка осигурява 5 мг чист, натурален, високо концентриран мелатонин, извлечен от неживотински източници. Всеки може да си позволи Мелатонин на Natural Factors, защото цената за 1 подезична таблетка е само 14 стотинки! Опаковката е икономична и стига за цели 3 месеца! **Мелатонин на Natural Factors действа още от първата вечер!**

За повече информация,
ни потърсете на тел.: 02/9530583

Микаела ВЪЖАРОВА

Здравната система е крайно неефективна, основно в разходите, тя е в състояние на свободното падане и ако не се противодейства спешно, до месеци, състоянието ѝ ще се влоши фатално. В края на годината тя ще има изключително сериозни затруднения - проблем за всички участници в системата и за всички потребители на здравни услуги.

Диагнозата и прогноза са на финансов министър Владислав Горанов, който участва преди дни във форум, иницииран от КРИБ с тема "Здравната реформа: бизнес диагноза". Държава, в частност здравен министър и бизнес изясняваха своите позиции с цел отприщване на реформата, отлагана десетилетия и затова "тежко болна" - квалификация, дадена с едномислие и от двете страни в дебата.

Без да има промяна в качеството на здравеопазването, е налице изключително бърз темп на растеж на публичните разходи за здраве в сравнение с нарастването на БВП. През 2014-а разходите достигат 4 млрд. лв. срещу 2,6 милиарда през 2009-а и едва милиард през 1995-а. Всички постъпления в здравната система биват почти цялостно изядени от здравните разходи, информира още министър Горанов и предупреди, че за текущата година вече се очертáva 200 млн. дефицит в НЗОК към декември. Очакването този дефицит пак да бъде покрит от бюджета - при реалния риск здравните вноски да не стигнат, за да покрият потребностите - предполага: поява на системен бюджетен дефицит и натиск върху всички други сектори, финансирани от държавния бюджет, т.е. високорисков фискален натиск за цялото общество, обясни той и поиска от бизнеса съдействие - конструктивен диалог и конструктивни действия най-вече срещу популизма, блокиращ реалните реформи. Описа интереса на работодателите и индустриалците да дадат тази подкрепа така: когато цялата сметка не излиза, сметката и на бизнеса не излиза, не излиза сметката и за хората от здравния бизнес. Когато парите на касата свършват, приходите на всички, които разчитат на касата, също свършват.

Министър-председателят Бойко Борисов окачестви противодействията на

БИЗНЕСЪТ И ДЪРЖАВАТА ЗА ДИАГНОЗАТА И ЛЕЧЕНИЕТО НА ЗДРАВНАТА СИСТЕМА

здравната реформа като популизъм, вреден за цялото общество. "Популизъмът е като алкохола - когато е в малки количества, дори го препоръчват, и Москов го препоръчва, в големи дози обаче води до тежък махмурлук и накрая до

Владислав Горанов

смърт", доразви тезата си Борисов. В сегашната здравна система влизат вече близо 8 млрд. лв., 4 милиарда като разходи на държавата и още толкова, доадени от болните, от домакинствата. Но всички - и пациенти, и лекари, са недоволни, което значи, че и тук както при пенсионната реформа трябва промени, кардинални промени, обърнати за десетилетия напред и възможни само след дебат и широко съгласие, обобщил премиерът.

КРИБ стои твърдо на позицията си за реформи във всички сфери на българската икономика -

трайни, дългосрочни, ясни като перспективи, но и като механизъм за реализиране, без отговорът на бизнеса, даден чрез изказването на председателя на КРИБ Кирил Домусчиев на форума. Много други сфери се нуждаят от сериозна реорганизация - както енергетиката, така и здравеопазването, конкретизира Домусчиев с изискването към правещите здравната реконструкция за по-добра чувателност и повече конструктивизъм в диалога.

Всички разговори и цялата реформа са за повишаване на здравните показате-

ли на нацията, не за някакви икономии, за пестене на пари, разви отново възловата си теза за промените здравният министър Петър Москов. Непрекъснатият ръст на разходите в здравеопазването той

Бойко Борисов

обясни с лош начин на ползване на парите, влизащи в сектора. Като сфери с най-голяма тежест за бюджета посочи лекарствата и болничната помощ.

За периода 2000 - 2010 г. хоспитализациите са се увеличили с 66%, парите, които НЗОК отделя за болнична помощ, са 55% от общия бюджет на касата, показват експертните данни. Причината е липсата на комплексност в лечението на пациентите, допускането да се дават пари за серия епизоди от това лечение с едновременно риск за резултатността и същевременно огромно натоварване на публичните финансиращи системи и отделно на джоба на пациента.

Контрадействията: Национална здравна карта със задължителен характер, стриктни критерии за НЗОК при сключването на договори с болници, заплащане на болниците според резултата от лечението. Лечебните заведе-

ния да се организират в мрежи, за да осигурят комплексно лечение на пациентите. С цел разтоварване на хоспитализациите - изнасяне от болничната в доболичната помощ на поне 20% от дейностите. И още: ново остойностяване на клиничните пътеки с рязко разграничаване и обос-

Петър Москов

новка на разходите - стопански, за възнаграждения, за стойност на лечението, разясни и пред бизнеса министърът.

Реформата в лекарствената политика по думите на министъра е центрирана към подобряване на здравните показатели на българите.

Стъпките в конкретния сектор са: осигуряване на максимална предвидимост на разходите, решаване на проблема с високия процент на доплащане от страна на пациентите. (За пример Москов даде мозъчно-съдовите заболявания, където НЗОК реимбурсира медикаменти за 100 млн. лв., а пациентите доплащат около 313 млн. лв. годишно). Следват промени в начина на реимбурсиране, гарантиране на подходяща лекарствена терапия за всички социалнозначими заболявания с пълна реимбурсация на лечението, провеждане и гарантиране на

силна прогенерична политика. Включването на нови медикаменти в Позитивния лекарствен списък да е по нови правила, обвързано със задължителни отстъпки и обективно измерими поети ангажименти. Възлов момент в договарянето ще е и принципът за постигане на спора-

Кирил Домусчиев

зумения за споделяне на риска за покриване на преразходите при превишаване на лимитите за публични разходи за лекарства - от фармацията и съответно от здравната каса.

За да подкрепят реформите,

от КРИБ изискват конкретика за всички елементи и "инструменти" за постигане на целите на изложената реформа -

от съдържанието на обявените категории здравни пакети и услуги и лекарственото им подсигуриране (в детайли) до начините за контрол и осигуряване на прозрачност на всички дейности, включително чрез електронното здравеопазване, публични регистри и бази данни. Работодателите и индустриалците очакват партньорство с оперативно допитване до тях по стъпките на реформата, максимално използване в процеса на нейната реализация на експертната и на професионалния капацитет на всички в КРИБ, в частност на нейния Здравен комитет, на хората от Българската болнична асоциация, членуващи в бизнес структурата.

*Форумът бе организиран от агенция "Карат".

ЗДРАВНИЯТ МИНИСТЪР ПЕТЪР МОСКОВ ЗА:

● **здравните осигуровки:**

Държавните служители, които получават повече от 2 минимални работни заплати, трябва да плащат сами здравните си осигуровки.

● **въвеждането на допълнителен акциз върху т.нар. вредни храни:**

По предварителните изчисления се очакват около 150 млн. лв. допълнителни постъпления в бюджета за здраве на година.

Проф. д-р Силвия Черникова има две клинични специалности - Неврология и Офталмология. Ръководи отделението по неврология към Клиниката по

нервни болести в УМБАЛ "Александровска" и преподава в катедрата по неврология на Медицинския университет в София. Проф. Черникова е специализи-

рала в Германия и Великобритания. Автор е на повече от 300 научни труда, сред които публикации в авторитетни международни медицински списания.

ИМАМ НАДЕЖДА, ЧЕ РЕФОРМАТА ЩЕ ПОДОБРИ ДОСТЪПА ДО ЛЕЧЕНИЕ

● С проф. Силвия Черникова
разговаря Галина Спасова

Проф. Черникова, баща Ви е бил известен лекар. Какво най-важно запоминихте от него, от колегите му среда?

- Казваше, че за него няма никакво значение кой е пациентът. Винаги е подчертавал, че към всеки пациент лекарят трябва да има абсолютно еднакво отношение и еднакво да е мотивиран да му помогне. Това беше кредото му. Освен добри лекари всички от неговия кръг бяха много интелигентни хора, с широки културни интереси - музика, литература. Моят баща четеше много, особено философия. Вкъщи имахме огромна библиотека, Хегел, Кант, Шопенхауер, Спиноза - това му бяха настолни четива. Важно е за лекаря да познава философията, това формира миогледа, отношението към професията, а и конкретно към пациента. Рискът за един лекар е да не се превърне в занаятчия, да влезе в руслото единствено на тясно професионалния интерес и на битовизмите.

- Защо етиката в отношенията между лекаря и болния така болезнено страда в момента?

- Процесът е двустранен, тъй като в последно време виждаме, че голяма част от агресията на хората е насочена към медицинското съсловие. Неоправдано е такова отношение. Здравеопазването е в криза, всички го виждат. Много пациенти не са доволни и това автоматично рефлектира върху отношението към лекарите. А ние сме също част от тази система, както и те. Тоест ние също страдаме от нерешените проблеми. Системата е нещо, което до голяма степен не зависи от лекарите, но те стават отдушник. Сега дано нещо да се промени с реформата, която предстои да се развива, аз имам надежда.

- Системата и преди не беше перфектна, нито лекарите - прилично платени.

- Това, че лекарите не бяха добре платени, е истина, а и частната практика не беше позволена. Но пациентът беше по-удовлетворен, защото имаше безотказен достъп, напълно безплатен. Това не можа дълго да издържи, защото е било изкуствено поддържано и временно. За цялата система говоря - икономическа, политическа. Истината е, че здравеопазването изисква много, много средства, за да бъде на добро ниво. Без апаратура, без всички съвременни технологични придобивки просто е невъзможно. Сега осигурените пациенти пак имат право на безплатни услуги, но в определен диапазон. Има неща, които

касата не покрива или пък е труден достъпът до тях. Често ми се налага да препоръчам магнитен резонанс поради спецификата на невроофталмологията, която изисква задължително диагностика на мозъчните заболявания. Рядко успяват пациенти да се снабдят с талон по НЗОК или пък много късно, след месеци. И доста голяма част от тях са принудени да си го платят. Добрата организация в здравеопазването е също абсолютно важна. За мен е необяснимо защо има толкова болници в София. Частни болници една след друга. Това до какво води? Като не са доволни от една болница, след месец пациентите се прехвърлят в друга. Това не води до по-ефективно здравеопазване. Убедена съм. Но се надявам реформи наистина да се осъществят, започнали са в някакъв аспект, но много предстои да се направи.

- Не е ли решаващо важно именно гилдията да даде рамо на трайни реформи?

- Мисля, че БЛС трябва да бъде ефикасна и по-активна организация за защита както правата на пациента, така и на лекаря. Пасивността на повечето лекари също не помага. Смятат, че никакво значение няма те какво мислят, тъй или иначе няма да могат да въздействат, битова такова мнение. Освен това емиграцията на млади лекари е изключително сериозен проблем, който не бива да се подценява в никаква степен. Защото това скоро ще отвори един огромен луфт, ще имаме крещяща липса на редица специалисти. И такава е тенденцията.

- Нужно ли е да се преосмисли и самата система на здравното осигуряване?

- Смятам, че не трябва да има монопол на касата, че са нужни алтернативни форми на осигуряване. Защото осигурените болни би трябвало да имат по-голям достъп, да няма това забавяне. Примерно лекарят има един талон за три месеца за магнитен резонанс - на кого да го разпредели? Тук е ролята на други форми, на други каси като алтернатива.

- Коя задача във Вашата медицинска област остава трудно решима?

- Ефикасно лечение за множествена склероза. Има изключително

революционизиране на диагностичните методи, за месец стават нововъведения в медицината. Затова съвременният лекар трябва да бъде изключително подготвен теоретично и непрекъснато да бъде в течение на новостите, защото те вече са ежедневие. Все повече се усъвършенстват диагностичните методи за мозъчната патология например и това е в полза на терапията. Затова аз винаги казвам на моите пациенти с множествена склероза, че това не е ситуацията отпреди 10-15 или 20 години, че нещата са много по-различни, защото се откриват все повече медикаменти с идеята да се създаде такъв препарат, който да бъде достатъчно работещ и без странични ефекти. Фармацевтичните компании в цял свят всъщност активно работят по този въпрос.

Рискът за един лекар е да не се превърне в занаятчия, да влезе в руслото единствено на тясно професионалния интерес и на битовизмите

- Ще стане ли скоро хронична, поддаваща се на контрол болестта?

- И в момента има такава тенденция. Продължителността на живота на болните с множествена склероза е увеличена поради навлизането на имуномодулираща терапия, на новото лечение с моноклоналните тела, с други медикаменти. Така че аз съм убедена, абсолютен оптимист съм, че в недалечно бъдеще ще се намери още по-ефикасен препарат, с по-малко странични ефекти, за да се забави прогресията на заболяването и съответно инвалидизацията на болния.

- Какви нови възможности открива дешифрирането на човешкия геном?

- Откриват се причините за много заболявания, които не са били ясни допреди 20-30 години. Така че се постига ефект, например при заболявания, при които липсва ензим поради генна мутация, сега има заместителна терапия. Работи се мно-

го интензивно върху такива болести и в офталмологията, водещите до слепота. Каквито са първичната конгенитална глаукома и ретиналните пигментни дегенерации. Първото условие е да установиш коя е причината за заболяването и после как да го атакуваш. Така че е актуален въпросът за бъдеща генна заместителна терапия - примерно ензимотерапия при болни, които имат дефектен синтез на определен ензим. Сега при някои редки неврологични заболявания и не само неврологични се замества ензим, който е дефектно синтезиран и в недостатъчни количества. Генетиката навлиза активно в практическата медицина - и в неврологията, и в офталмологията, и се възлага много на нея в бъдеще.

- Коя мечта искате да видите осъществена?

- Мечтая си например множествена склероза да не звучи като фатална диагноза. Това са млади хора на по 20 и няколко години, образовани, четат в интернет, имат информация и обикновено я приемат много тежко, депресират се. И аз винаги се опитвам да им внуша, че с всяка изминала година излизат нови препарати, че в недалечно бъдеще ще може да се спре този неотклонно прогресиращ ход на заболяването, няма да се инвалидизират... Също дано да се намери генна терапия, да се спре прогресията при болните с наследствени очни заболявания като например ретиналните пигментни дегенерации, които също се срещат с определена честота. От това заболяване се ослепява или хората остават с много редуцирано зрение.

- Като излезете след работа от тази сграда, как си разтоварвате съзнанието от болести и страдания?

- Почивам си с художествена литература, това е моето хоби. Любим автор ми е Достоевски. Кафка обичам също много. Навремето повече четях Стендал, Балзак, френски автори. Сега напоследък си препрочитам Достоевски. Понякога, разбира се, посягам и към по-леки жанрове. Допада ми и един съвременен американски писател - Пол Теру, бил е дипломат. Харесва ми психологизмът в описанията, характеристиките, вкарва мистични елементи, много интересно и релаксиращо. Обичаме също със съпруга ми да ходим в Сливенско, на Карандила, както и в Югозападна България - в Сандански, в Гоцеделчевско.

АЛМАНАХ НА БРЕМЕННАТА ЖЕНА

След като жената чуе прекрасната вест, че ще става майка, в главата ѝ започват да изникват хиляди въпроси както за следващите 9 месеца, през които новият живот ще расте в нея, така и за предстоящото ѝ раждане. Според най-новите тенденции грижата за бъдещата майка и нейното дете обединява усилия на проследяващия акушер-гинеколог и специалистите по фетална медицина.

Съвременният модел за пренатална и фетална грижа предполага проследяване на бременността, обединявайки всички прегле-

ди и изследвания при проследяващия бременността акушер-гинеколог и трите високоспециализирани прегледа при специалист по фетална медицина - първи триместър скрининг тест, фетална морфология, късна фетална морфология с доплерово изследване. За съжаление у нас много бременни жени не знаят или не правят някои от тези, наложени се вече като златен стандарт, изследвания.

Разнообразието от АГ центрове и специалисти е голямо, но един бърз поглед в интернет, което остава основно място за търсене на информация за

● През последните години все повече бъдещи майки се възползват от специални пакети за проследяване на бременността

бременността, показва, че високоспециализираните изследвания липсват в абонаментното обслужване. В някои водещи

клиники предлагат пакети, включващи основните медицински и лабораторни изследвания, но не включват споменатите посещения при специалист по

фетална медицина. За подобни изследвания в повечето центрове се заплаща допълнително. Практиката показва обаче, че подобно предложение не е най-

изгодното. При включването на тези изследвания в един цялостен пакет за проследяване на бременността семейството спестява значителни средства.

КАКВО „ДИКТУВА“ МОДЕРНАТА ГРИЖА ЗА БРЕМЕННИТЕ:

1. Всеки преглед при проследяващия ви акушер-гинеколог включва ехографско изследване, измерване на тегло, артериално налягане, обиколка на корема на бременната и проследяване на нормалното развитие на плода с необходимата фетална биометрия. Допълнително бъдещата майка получава специализирана акушер-гинекологична консултация с препоръки за протичане на бременността. До петия преглед, или 22-26 г.с., ако бременността протича нормално, проследяването се извършва веднъж месечно.
2. Между 11-13 г.с. се прави първи триместър скрининг тест при специалист по фетална медицина, при който биохимични показатели се комбинират с ултразвукови маркери. Изследването е задължително и дава важна информация за развитието на плода и изключването на хромозомни аномалии.
3. Около 19-23 г.с. се прави високоспециализирано изследване за фетална морфология, което дава възможност за ранна диагностика на нежелани аномалии и успешното им последващо лечение.
4. Между 20-24 г.с. бременната жена се насочва при необходимост към извършване на фетална ехокардиография - специализирано ехографско изследване на сърцето на плода.
5. След 28 г.с. към редовната месечна женска консултация на всеки две седмици започва да се мониторира сърдечната дейност на плода - т.нар. запис на сърдечни тонове (NST).
6. През 30-32 г.с. се прави късна фетална морфология с доплерово изследване отново при специалист по фетална медицина. Така се проследява об-

щото развитие на бременността и кръвотока на бебето и плацентарната система.

7. Практиката показва, че абонаментните пакети са по-сигурният и същевременно по-икономичният модел при проследяването на бременността. Не бива да забравяме, че много от болниците, разполагащи с родилно отделение, правят допълнителни отстъпки при раждането, когато бременната жена е използвала повече от една услуга преди това. Един от най-оптималните варианти за проследяването на бременността предлагат в Медицински комплекс "Д-р Щерев" с възможност за избор от различни опции.

Повече информация за абонаментните пакети за бременност можете да получите от профила на лечебното заведение в credoweb.bg или от секция "Бременност и раждане" на www.shterevhospital.com.

CREDOWEB ПИТА ЛЕКАРИТЕ:

ОДОБРЯВАТЕ ЛИ ИДЕЯТА ЗА ПРЕХВЪРЛЯНЕТО НА ДЕЙНОСТИ ОТ БОЛНИЧНАТА КЪМ ДОБОЛНИЧНАТА ПОМОЩ?

Очертаващият се дефицит на НЗОК от около 200 млн. лв. накара екипа на министър Петър Москов да търси решения за спестяване на средства. Едно от тях е изваждането на дейности от болничната към доболничната помощ. Зам.-министър Бойко Пенков поясни, че се обсъжда вариант - т.нар. амбулаторен случай, който се решава в болница. Това означава, че на лечебното заведение се дава право да извършва високоспециализирани изследвания, които в момента се правят в болнични условия. Те пак ще бъдат в рамките на болницата, но без пациентът да лежи в нея. Става дума изследванията да се правят от същите специалисти, които ги правят в момента, със същата компетентност, квалификация и снабдяване с апаратура, пояснява зам.-министър Пенков.

СПЕЧЕЛЕНЕТО ЧИСТО НОВ ХЛАДИЛНИК В ИГРАТА НА LACTO 4 VIP

Лятото е време за положителни емоции, пътешествия, почивки и много забавления. А всяко време е подходящо да научим нещо полезно за здравето си. Lacto 4 VIP - добрите бактерии, които правят живота по-добър и организма по-здрав, ви предлага да се забавлявате, научавайки, печелейки знания за здравето, добро настроение и страхотни награди в лятната конкурсна игра "Играй, намери, спечели и лятото си охлади с Lacto 4 VIP". Единадесет атрактивни награди очакват онези, които ще се включат. Голямата е чисто нов хладилник! Играта е онлайн на credoweb.bg.

Механиката на играта е лесна - всеки работен ден в продължение на три седмици на специалната страница на играта "Играй, намери, спечели и лятото си охлади с Lacto 4 VIP" ще бъде задаван по един въпрос. Верният отговор се съдържа в някоя от статиите, публикувани

в профила на Lacto 4 VIP.

Желаещите да се включат и да играят за разпределянето на наградите трябва да дадат верен отговор поне на 4 въпроса в играта. Подробните правила и механика за участие могат да бъдат намерени както на страницата

на играта в www.credoweb.bg, така и на страницата на Лакто 4.

Колкото повече верни отговори - толкова повече шансове за награда, защото всички награди ще бъдат разпределяни на случаен принцип, след теглене измежду всички участници.

"Играй, намери, спечели и лятото си охлади с Lacto 4 VIP" - онлайн играта, която съчетава знание, забавление и възможност за награда. Включете се!

CredoWeb - популярната социална мрежа за здраве, която е мост между лекари и пациенти, е с нова, технологично обновена платформа. Затова заслужено проектът получи награда за start-up в тазгодишното издание на WebAwards.

Какво е новото?

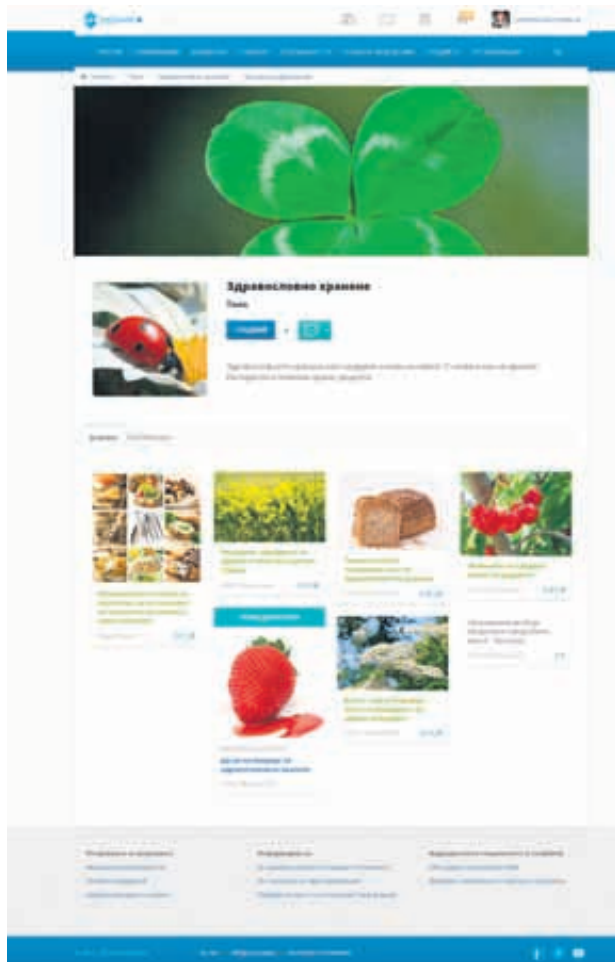
Профилите са повече видове отпреди. Тези на медицинските специалисти включват лекари, стоматолози, фармацевти, специалисти и студенти по медицина, както и други - например ембриолози, медицински физици и т.н. Профилът дава възможност за безплатно професионално представяне, а също и достъп до специализирана информация от последни научни събития. Медицинските специалисти могат да общуват помежду си чрез лични съобщения или да организират затворена дискусия, където да обсъждат поверителни теми. Новост са профилите на студенти по медицина. В CredoWeb те могат да намерят актуална специализирана информация, свързана с обучението. Както и преди, пациентите също могат да се регистрират, за да се свързват по-лесно с лекари и болници.

Потребителите създават тематични страници

Всички потребители, дори немедицинските специалисти, могат да създават тематични страници или страници на болници, клиники или организации. Това става от полето за редакция на профила. Създадената страница се одобрява от модератор, за да се избегне дублиране на имена на лечебни заведения. След активирането ѝ в нея може да се публикува, подобно на принципа във Фейсбук. Различното е, че съдържанието може да се насочва към две основни потребителски групи в CredoWeb - медицински специалисти и пациенти. Статиите за лекари пък може да се пращат до определени специалности. От тази възможност вече се възползваха пациентски организации, които публикуват теми, свързани с определени

ПОТРЕБИТЕЛИТЕ В CREDOWEB ВЕЧЕ САМИ СЪЗДАВАТ ЗДРАВНИ СТРАНИЦИ

● Студенти по медицина и специализанти имат свои профили

заболявания или проблеми на здравната система.

Пациенти откриват специалист и лечебно заведение с няколко клика

Най-ценното за пациентите в CredoWeb си остава възможността да открият подходящ специалист и да се свържат с него. Преди това те могат да се информират за различните възможности на лечение, публикувани в съответния профил. До лекарите и болниците в мрежата можете да стигнете по няколко начина - чрез търсене в Google, чрез вътрешните търсачки на социалната мрежа или чрез публикация, коментар

от съответния профил. Ако вече сте в CredoWeb, използвайте двете отделни търсачки: "Търсене на медицински специалист" и "Търсене на лечебно заведение". Те са разположени в хоризонталното меню (синя лента) и излизат на всяка вътрешна страница в CredoWeb.

През тях могат да бъдат открити всички лекари и болници, които имат профил в системата. За да използвате тези две опции, дори не е нужно да сте регистриран потребител в системата. Достъпът до търсачките в социалната мрежа за здраве CredoWeb е отворен за всеки, който иска просто да разгледа. Регистрацията е необходима, ако иска-

те да изпратите лично съобщение на даден специалист или да зададете конкретен здравен въпрос във форума.

Как да търсим медицински специалист?

Тази търсачка дава възможност да разгледате списък от всички регистрирани лекари по:

- специалност;
- населено място;
- лечебно заведение;
- конкретно име.

Как да търсим лечебно заведение?

Тази търсачка дава възможност да разгледате списък от всички лечебни заведения:

- специализирани в определена медицинска дейност;
- намиращи се в определена географска област или град;
- конкретен медицински център или болница.

По принцип можете да стигнете до профила на лекаря чрез този на лечебното заведение, където той работи. Обратното също важи - чрез болницата, клиниката, медицинския център стигате до съответния специалист. Двата вида профили са свързани.

Как да се свържем с избран лекар или лечебно заведение?

Ако вече сте открили необходимия специалист или болница и искате да зададете уточняващ въпрос или да запишете час за преглед в онлайн графика (ако лекарят го е активирал), задължи-

телно трябва да се регистрирате в CredoWeb. Условието за регистрация важи и когато искате да следвате, харесвате или коментирате даден профил в платформата. Гост-потребителите в CredoWeb могат само да търсят, четат и разглеждат свободното (за немедицински специалисти) съдържание и профили, но не и да общуват с останалите потребители в социалната мрежа за здраве.

Безплатни професионални профили на медицински специалисти

Регистрацията в мрежата дава редица предимства на различните потребители - специалистите могат да изградят профил, с който да бъдат откривани по-лесно в интернет, да публикуват и да използват системата за лични съобщения в платформата. Тя е безплатна и лесна. Специалистите (лекар/стоматолог/фармацевт/специализант/студент) в CredoWeb попълват E-mail и парола. Данните, които задължително се вписват още, са име и фамилия, титла, специалност, населено място, телефон за връзка с администраторите и УИН (ако има). Попълването на останалите опции - снимка, контакти, автобиография, практики, работно време, е препоръчително, защото ще улесни индексването на профила от търсачките. При попълването на профила има опция да се въведе кратко и подробно представяне на професионалната дейност на специалиста, както и да

се прикачи CV.

Електронен график за прегледи в интернет

Специалистът може да въвежда и добавя повече от една практика, както и да посочва почивните си дни. Към всяка практика се слага и работното време по дни и часове. Опционално всеки лекар може да активира и електронен график за записване на часове, който платформата предлага безплатно на регистрираните в нея специалисти. Така всички останали участници в мрежата ще могат да му изпращат онлайн запитвания за преглед, които той да одобрява, отхвърля или пренасочва за друг ден и час. При желание лекарят може да оторизира и друг потребител (виртуална регистратура), който да управлява заявките за прегледи. Всяка въведена в профила на специалиста информация може да бъде коригирана или премахвана от самия него през "редакция на профил".

Дискусии и събития

В секцията "Дискусии" ще откриете всички създадени до момента отворени дискусии. Съдържанието им е достъпно и без регистрация.>Login е нужен, за да се включите и Вие с мнение. Всички дискусии, в които сте се включили, ще откриете в под рубриката "Моите дискусии". Кой може да създава дискусия? Това са профилите на медицински специалисти, служителите в институции, здравни журналисти, а също и страниците на лечебни заведения, организации и тематичните страници. Дискусиите са отворени, затворени или тайни. Затворената дискусия се вижда само като тема, но няма открит достъп до нея. Включването става само чрез покана от администратора на съответната дискусия. Тайната дискусия не се вижда дори като тема. Тя е създадена за потребители, които искат да разискват онлайн определени въпроси, без дори заглавието да става публично достояние. Достъпът отново е чрез покана от създателя на дискусията.

Една от най-честите причини за приемане на болкоуспокояващи лекарства са проблемите в опорно-двигателния апарат. При това напълно невярно е мнението, че става въпрос основно за хора от третата възраст.

Известно е, че два основни фактора при младите също могат да доведат до остри или хронични болки в стави и мускули. От една страна, те се срещат при работещите на бюро и с компютър заради обездвижването и неправилната стойка, а от друга страна - при заетите с

НОВ ЛОКАЛЕН ПРЕПАРАТ БЕЗ СТРАНИЧНИ ДЕЙСТВИЯ В БОРБАТА С БОЛКАТА

физически труд или активно спортуващите, защото те натоварват прекомерно различни части на тялото си. Разбира се, отделна група са хората над 50 - 60 г., при които се развиват дегенеративни костно-ставни заболявания, най-често остеохондроза, масово известна като "шипове".

Овластяването на острата болка немину-

емо изисква прилагането на перорални медикаменти. Но те трябва да се приемат в максимално ниска доза за възможно най-краткия период от време. Най-често се предписват така наречените нестероидни противовъзпалителни препарати (НСПВС), които освен противоболков имат и различно изразен противовъзпалителен ефект. Ограниче-

нието в приема им обаче се налага заради възможните странични ефекти, които включват дразнене на стомашно-чревния тракт, натоварване на черния дроб, задръжка на течности и повишаване на кръвното налягане, алергии. Затова трябва да се приемат особено внимателно и дори да се избягват при хора, които имат гастрити и язви, хрони-

чен хепатит, хипертония и мозъчно-съдова болест.

Унгвентите и кремове, съдържащи нестероидни противовъзпалителни съставки, са по-щадящи за организма, но дори при локално приложение на такива средства не се изключва проникване на активното вещество в кръвообращението и системно въздействие. Особено ако се третират големи повърхности от тялото по-продължително време.

В аптеките вече е достъпен нов локален препарат под формата на спрей, чието ефективно действие срещу болка и скованост в ставите и мускулите се съчетава с липса на странични ефекти. OXYRAIN oil (Оксипейн ойл) е иновативен, уникален по своя състав продукт, без аналог на българския пазар. Основната му съставка са извлечени по специална технология натурални етерични масла. Тяхната концентрация в състава на OXYRAIN oil е много висока - над 90 процента.

В древността също са познавали потенциалните лечебни свойства на някои растителни етерични масла. Но тогава за постигане на желания ефект са оставяли изходния продукт на слънце в плитки съдове в продължение на години и така са получавали субстанция, прилагана срещу различни видове болка. Едва през 1950 г. френският

професор Пиер Беранже от института "Пастьор" попада на писмени данни за обезболяващите свойства на тези терапевтични масла и се заема с проучване на характеристиките им и възможностите за производство в съвременни условия. Така той открива подходящите суровини и създава технология за ускоряване на процеса в лабораторни условия. Успява да получи оксигенирани глицеролови естери на натурални етерични масла, които имат доказано противоболково действие. Клиничният опит с тях е повече от 15 години в Европа, а от няколко години и в Америка. Проведени са редица клинични изпитвания както за ефективност, така и за безопасност и поносимост. Резултатите, установени при над 500 пациенти от двата пола, показват чувствително намаляване на болката, сковаността и затруднената подвижност след шестседмично приложение при средно две апликации дневно.

Препаратът OXYRAIN oil е ефективен при ставно-мускулни болки, увреждане на междупрешленните дискове във всички сегменти на гръбначния стълб, мускулни и ставни травми - разтежения, натъртвания, навяхвания, разкъсвания на мускулни влакна, остеоартроза, ревматоиден артрит и др. (ЖД)

OXYRAIN[®] OIL

Наука и природа заедно срещу болката

ЕССОФАРМ

1421 София, България, бул. Черни връх №14, бл. 3,
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61

Д-р Алма ГЕНОВА,
завеждащ отделение-
то по гастроентероло-
гия в МБАЛ "Люлин",
София

ДОБРИТЕ БАКТЕРИИ СА ЩИТ ПРЕД БОЛЕСТИТЕ

които нормално обита-
ват червата, полезни са
и са важен фактор за
доброто здравословно
състояние и силна
имунна система. Искам
да спомена нещо, което
не е широкоизвестно -
антибиотици се използва-
ват и срещу причините-
ля на язвата - хелико-
бактер пилори, като там
се прилага специална
терапевтична комбина-
ция от два антибиотика
и един химиотерапев-
тик. През 2005 година
двама австралийски
учени получават Нобе-
лова награда за това
откритие.

Действително във
връзка с приема на ан-
тибиотици, особено ко-
гато се налага продъл-
жително и комбинирано
лечение, се получават
най-често отклоненията
и подчертаният диском-
форт у пациентите. На-
рушаването, дисба-
лансът на обичайната

бактериална чревна
флора предизвиква
проблеми в стомашно-
чревния тракт, най-чес-
то съпроводени с диа-
рични изхождания. Ка-
то коректор на тези
странични явления от
употребата на антибио-
тици от доста години ве-
че се прилагат специал-
но създадени продукти,
пробиотици.

Пробиотиците се из-
ползват и за повишение
на имунитета при хора,
които по различни при-
чини и в различна сте-
пен страдат от неговото
компрометиране. Пре-
поръчваме ги на паци-
енти с различни упори-
ти проблеми в ритъма
на изхожданията, било
то запек или диария,
при синдром на разд-
разненото черво, което
е функционално нару-
шение.

Има достатъчно на-
учни доказателства,
много статии и публика-

ции в различни автори-
тетни списания на тази
тема - третиращи из-
ползването на проби-
отичните продукти не са-
мо при антибиотична
терапия с оглед компен-
сиране на чревната
дисбактериоза, която
се получава, но и за
подкрепа на имунитета
след химиотерапия при
онкоболни пациенти,
при редуване на запек
и диария, което е типич-
но за синдрома на
раздразненото черво,
при оплаквания от по-
вишено газообразува-
не, подуване на корема.
Трябва да кажем, че от
стомашно-чревни проб-
леми, дискомфорт хора-
та нерядко се оплакват
като резултат от консумация на некачествени
храни. За съжаление в
днешно време те са
често на нашата трапе-
за, да не забравяме и
широката употреба на
химически препарати

при отглеждането на
зеленчуци, плодове и
други храни, както и
при съхраняването им.
И профилактично много
хора използват проби-
отиците с цел да се ком-
пенсират тези оплаква-
ния и този дискомфорт.

Пробиотици се пре-
поръчват и като профи-
лактика при грипни епи-
демии, срещу по-раз-
пространените през ля-
ното стомашно-чревни
инфекции и хранителни
интоксикации поради
зле съхранявани про-
дукти. Целта е тези пре-
дизвикателства да бъ-
дат посрещнати с укре-
пен имунитет. Проби-
отиците обикновено
съдържат над два мили-
она полезни бактерии
от групата на чревните
микроорганизми, които
се поселяват в стомаха
и оказват положително
влияние върху храно-
смилането и върху иму-
нитета. Бих посочила

добрите качества на
пробиотичния препарат
"Лакто 4", който е при-
ложим и ефикасен при
всички показания, за
които вече стана дума.
Съдържа повече от два
милiona "добри" бакте-
рии, които се поселяват
в червата и коригират
наличието на патогенни
микроорганизми и по
този начин спомагат да
се преодолеят оплаква-
нията от тежест, поду-
ване, газове, регулират
се изхожданията при
синдрома на раздраз-
неното черво, повлия-
ват подобряването на
имунитета. Приемът на
този пробиотичен пре-
парат не е съпроводен
с никакви странични яв-
ления. Може да се дава
и на малки деца, дози-
ра се в зависимост от въ-
зраста - половин или
една капсула в храната.

Тел. за връзка
с д-р Генова:
0888936421.

Хранителна добавка

Lacto4VIP

Пробиотик

Капсули X 15

- Lactobacillus acidophilus
- Lactobacillus rhamnosus
- Lactobacillus bulgaricus
- Streptococcus thermophilus

Живи лактобацили
Съхранява се в хладилник

**При стомашно-чревни разстройства
и след лечение с антибиотици**

ECOPHARM

Lacto4VIP

15 желатинови капсули

Живи лактобацили
Съхранява се в хладилник

ECOPHARM

Екофарм ЕООД, бул. "Черни Върх" №14, бл. 3, 1421 София, България
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61

Д-р Недялка Брадова,
общопрактикуващ
лекар,
гр. Стара Загора

"Flora Bimbi" е
продукт, на който
всеки лекар може
да разчита за под-
помагане на лече-
нието както при де-
цата, така и при по-
възрастните паци-
енти, тъй като пато-
логията, чието лече-
ние подпомага, е повсеместна.
В работата с деца Flora Bimbi е от-
личен партньор на педиатъра, мно-
го добре копира всички изяви от
страна на храносмилателния тракт
при малките, при които се налага
антибиотично лечение. Работи добре
при вирусни инфекции, ангажи-
ращи храносмилателния тракт, ко-
ето на практика е около 70% от па-
тологията. Flora Bimbi се приема
много добре от децата, те го харес-
ват."

Флора Kids е уникална комби-
нация от пробиотици, пребиотици и
витамин В комплекс, специално
създадена и съобразена с нежния
детски организъм. Ползена за под-
държането на баланса на чревната
флора, съдържа и фруктоолигоза-
хари (FOS) - нискокалорични,
нехраносмилаеми въглехидрати,
които допринасят за правилното
развитие и дейност на млечнокисе-

FLORA - ПРОБИОТИЦИ И ПРЕБИОТИЦИ ЗА ДВОЙНО ПО-ГОЛЯМА СИЛА И ЗАЩИТА НА ОРГАНИЗМА

лите бактерии
и действат
благоприятно
на имунната
система. Про-
дуктът се пред-
лага в опаков-
ки сашета и
флакони, как-
то и на капсу-
ли.

Flora Bimbi
- 10 сашета

съдействат за потискане на
развитието на болестотворните
бактерии, които са от основните
причинители на стомашно-чревни
неразположения. Те са особено
подходящи по време на и след
прием на антибиотици. Помагат за
правилното и ефективно храносми-
лане, за естествено справяне с по-
дуване на коремчето на детето, при
газове и колики.

Flora Bimbi - 10 флакона за ед-
нократна употреба са уникална
комбинация от пробиотици, преби-
отици и витамин В комплекс. Под-
държат баланса на чревната мик-
рофлора и потискат развитието на
болестотворни бактерии, осигуря-
ват правилно и ефективно храно-
смилане. Могат да се приемат от
кърмачета и деца до 12-годишна
възраст. Специално подпомагат
нормалното функциониране на
храносмилателните ензими в детс-
кия организъм.

Близо половината от здравноосигурените българи пропускат задължителния годишен профилактичен преглед. Тази тревожна тенденция се запазва и през настоящата 2015-а, показва справка на НЗОК.

Изрядните платци на здравни вноски са около 6 млн. души, а около 1,2 милиона са неосигурените. През 2013 г. на профилактика при джипито са отишли 3,523 млн. българи, през 2014 г. - 3,527 млн., а до май т.г. са 1,563 млн. души, т.е. пак ще са толкова, колкото през последните 2 години. Санкцията за невявяването от 50 лв. не се налага и този механизъм не действа.

КАКВИ БЕЗПЛАТНИ ЗДРАВНИ ПРЕГЛЕДИ НИ СЕ ПОЛАГАТ

Най-големият пакет е за децата

Най-големият пакет от профилактични прегледи, изследвания и имунизации, покрити от НЗОК, е за децата. Избраният от родителите личен лекар (може да е общопрактикуващ или педиатър) за бебето им го посещава два пъти у дома до 28-ия ден от раждането. А до навършването на една годинка джипито всеки месец следи теглото, ръста и прави оценка на психическото развитие на детето. В този пе-

ледствена предразположеност към диабет (т.е. роднини по първа линия със захарна болест), ако диабетът се е появил по време на бременност или при раждане на едър плод (над 4 кг).

Пълна кръвна картина веднъж на 4 г., ако сте на възраст 30-45 г.

Ако сте между 30- и 45-годишни, веднъж на 5 г. се прави пълна кръвна картина. Всяка година на българките над 30 г. се извършва мануално изследване на млечните жлези. А всеки месец е препоръчително жената да се самоизследва (с опипване) след края на поредната редовна менструация. Веднъж на 5 години за мъжете над 40 г. се назначава изследване на холестерола и триглицеридите.

Между 46 и 65 г. - повече изследвания

На българите в тази възрастова група веднъж на 5 г. се прави пълна кръвна картина, пак веднъж на 5 г. (при мъжете над 46 г. и при жените над 50 г.) се изследват холестеролът и триглицеридите.

Веднъж на 2 години на мъжете, които са навършили 50, се изследва т.нар. простатно-специфичен антиген (PSA), а на жените (от 50 до 69 г.) се прави маммография (за целта личният лекар издава бланка МЗ-НЗОК №4). Ако в хода на годината на осигурените са им направени всички тези изследвания по друг повод - примерно заради заболяване, те не трябва да се правят повторно.

Над 65 г. - всяка година пълна кръвна картина

Ако сте над 65 г., всяка година личният лекар трябва да ви назначи изследване на пълната кръвна картина, а един път на 5 г. - на холестерола и триглицеридите.

Ако сте със сърдечно-съдово заболяване, с диабет или сте в рисковата група за развитието на онкологично заболяване, независимо на колко години сте, ви се полагат много повече безплатни изследвания (може да ги откриете до едно на сайта на НЗОК и да ги изискате от личния си лекар).

риод два пъти се изследва албуминът в урината, прави се оценка на зрението и слуха, проследяват се тазобедрените стави, за да се определи евентуален риск от ненормално развитие и др.

От първата до седмата годинка отново се следи физическото и психическото развитие, един път се изследва зрителната острота, един път - кръвта (на 3-годишна възраст) за нивата на хемоглобин, брой еритроцити и левкоцити, както и други важни показатели. Пак в този период се прави тест за чревни паразити.

От 7 до 18 г. един път годишно се измерват ръстът, теглото, гръдната обиколка и артериалното налягане, прави се оценка на физическото развитие, на зрителната острота и цветоусещането, проследява се за отклонения в опорно-двигателната система, изследва се урината за протеин с тест лента в кабината на лекаря (това е въведено от 2014-а). Личният лекар следи и за прилагането на всички ваксини от имунизационния календар.

Какво се полага след 18-ата година

Годишният преглед за осигурените лица от 18- до 30-годишна възраст предвижда изчисляване на индекса на телесната маса, оценяване на психичния статус, зрителната острота, измерва се кръвното налягане, прави се електрокардиограма, изследва се урината, на гладно се определя кръвната захар, ако има наличие на рисковите фактори: хипертония, дислипидемия, затлъстяване, нас-

МОЩНА ПРИРОДНА ТЕРАПИЯ СРЕЩУ РАКА!

Виж случаите на сайта: www.mikoterapia.bg

Г-н Георги Гаров, 61 г., гр. Пловдив

"През месец март 2013 година под робни изследвания доказаха множество тумори по гръбначния ми стълб. Известни онколози от Пловдив и София ми казаха, че не може да се приложи нито оперативно лечение, нито химио- и лъчетерапия. Единият лекар ми каза: "Търси нещо друго". Аз намерих продуктите на фирма "Доктор Биомастер". Четиридесет дни бях обездвижен от туморите, на легло и ме носеха на ръце до тоалетната. През това време обаче приемах най-силните продукти на фирмата след консултация с лекар от фирмата. Един ден започнах да чувствам пръстите на краката си. Скоро започнах да ходя, а изследванията след няколко месеца показаха пълна липса на туморите. Последните ми изследвания от 12. 2014 година показват пълно отсъствие на тумори. Сега ходя бавно и трудно, но нямам рак. Лекуващите ме лекари още не могат да повярват."

Г-н Пеев, за баща си, гр. Бургас

"През 2006 година ми отстраниха оперативно тумор от дебелото черво. След няколко месеца ми откриха метастази в черния дроб. Отказах химио- и лъчетерапия, защото съм зле със сърцето. Реших да се доверя на продуктите на фирма "Доктор Биомастер" за възстановяване на имунната система. Приемах "Имюн Модулятор", Херициум, Шийтаке, Мейтаке, Алое арборесценс в максималните дози, по съвет на лекар. Приемах и ленено олио и спазвах строга диета без месо, хляб и много други неща. Приемах продуктите 2-3 години, като през първите месеци дозата беше по-голяма, а после намалих дозата. От страх не си правех изследвания 2 години, но се чувствах много добре. След това направих пълни изследвания и те показаха липса на метастази."

Г-н Васил Русев, за съпругата си, гр. Пловдив

"Откриха рака на жена ми в последния стадий, с разсейки, мозъкът ѝ бе обхванат, гръбнакът ѝ - също. Не намериха основния тумор. Лекарите казаха, че няма никакъв шанс за оздравяване, дори децата ни изгубиха надежда. Аз обаче реших да се боря докрай и чудото стана. Консултирах се с г-р Евтимова в гр. Пловдив и жена ми започна да приема големи дози от продуктите на "Доктор Биомастер". Жена ми беше на легло три месеца и много трудно си движеше ръцете и краката заради туморите в мозъка. След 3 месеца вече се разхождахме с нея по улиците. Скоро направихме изследвания, които показаха пълно отсъствие на туморите."

Д-р Стойна Василева, за съпруга си, гр. Пловдив

"Аз съм г-р Василева от гр. Пловдив. Съпругът ми Жоро получи бъбречна недостатъчност и анемия. Докато го изследвах, открих, че има рак на костния мозък, мултиплен миелом. Прогнозата на мой колега беше, че няма надежда и за около 6 месеца ще почине. Направихме консултация с лекар на фирма "Доктор Биомастер" и започнахме да приемаме продуктите. След 3 месеца имаше голямо подобрение с бъбреците и общото здравословно състояние. Мога да кажа, че за тези три месеца стопихме рака на 80 % и това се показва от изследванията. Направихме лъчетерапия и химиотерапия, които минаха много леко за него, тъй като приемаме тези продукти. Спазваше строга хранителна диета. Мина повече от година, Жоро е в отлично състояние и изследванията го показват. Тумори няма."

Г-жа Николина Калянджиева, 92 години, гр. София

"Аз съм на 92 години и живея в София. Преди повече от 4 години отидох в "Пирогов" и лекарите ми казаха: "Ама, имаш един голям тумор! Десет на единадесет сантиметра! Трябва обезателно да се направи операция!". Аз обаче съм правила много операции досега и реших да не правя още една. Открих продуктите на "Доктор Биомастер" и започнах да ги приемам. Приемах едновременно 4 от тях. Стриктно спазвах диетата. След 3 месеца отидох при същия лекар и той ме попита: "Какво още чакаш? Защо не се оперираш?". А аз му казах: "Аз вече нямам тумор." Пипна ми корема и вика: "Ама наистина няма!" Така реших този проблем."

За консултация с лекарите на „Доктор Биомастер“ и закупуване на продуктите:

- СОФИЯ, 0877 231 599
- ПЛОВДИВ, 0878 780 742
- БУРГАС, 0878 950 397
- СТАРА ЗАГОРА, 0878 780 491
- ВАРНА, 0878 10 54 76
- КЮСТЕНДИЛ, 0894 737 807
- ВЕЛИКО ТЪРНОВО, 0898 466 376

office@drbiomaster.com; www.drbiomaster.com
интернет магазин: www.herbs-doctor.com

ДЕТОКСИКАЦИЯ НА ТЯЛОТО С МЕДЕН МАСАЖ

Медният масаж е комплексен природен метод на лечение, при който два различни лечебни подхода взаимно се допълват, като се подсилва тяхното въздействие. Съчетанието на масажните движения с лечебните качества на пчелния мед способства за постигане ефекта на детоксикация на тялото.

Лечебна сила на меда

Още от древността медът е използван за лечение на различни заболявания, като се е прилагал както вътрешно, така и външно при масажи и компреси.

Основната съставна част на меда са въглехидратите (фруктоза, глюкоза и др.) - около 80%. Освен това той е богат на ензими, аминокиселини, минерални вещества (натрий, калций, фосфор, сяра, магнезий, желязо, мед и др.), органични киселини, витамини (рибофлавин, фолиева киселина, витамин В₆, витамин С и др.) и антиоксиданти.

Установено е, че при прилагане на меда върху кожата полезните вещества, съдържащи се в него, напълно се усвояват, за разлика от вътрешното приемане, когато те частично се унищожават.

Въздействие на медения масаж

Лечебната сила на медения масаж е както в очистването на организма чрез извеждане на шлаките и токсините, така и в премахането на целулита и снижаване на телесното тегло.

При прилагане на масаж с мед се постига бързо зачервяване на масажирания участък, което означава, че се подобрява кръвообращението, стимулират се обменните процеси и движението на телесните течности в организма. Тъй като медът помага за задържането на водата в клетките, постига се хидратация на кожата по естествен път. Така въздействието от медения масаж е двойно:

- отстраняват се отпадните продукти и токсините от организма;
- стимулира се подхранването на епидермиса.

Техника на масажа с мед

Добре е масажът с мед да се прилага на неокосмени части от тялото или предвари-

телно подготвени и обезкосмени. След като се намаже даденият участък с чист пчелен мед, се правят "изпомпващи" движения с ръцете, чрез които се из-

веждат от подлежащите тъкани натрупаните с години токсини. По повърхността на кожата се появява белезникаво вещество, което след приключване на

масажа трябва много добре да се почисти и отмие, защото е силно токсично.

Установено е, че след прилагане на масаж с мед се подпомага способността на организма да се самопочиства от натрупаните в междуклетъчните пространства отпадни продукти при метаболизма.

Приложение на медения масаж

Тонизиращият и очистващ ефект на медения масаж го правят особено ефективен при лечебни терапии, свързани с различни проблеми:

- артроза и радикулит;
- белодробни болести;
- чернодробни заболявания;
- болки в главата;
- нарушение на съня;
- нервни разстройства и депресии;
- хронична умора;
- възстановяване след прекарани заболявания;
- целулит и наднормено тегло.

Специалистите препоръчват масажът с мед да се прилага също през натоварващите преходни сезони - пролет и есен, за да се подпомогне организмът да се адаптира по-лесно чрез детоксикация и снижаване на натрупаната умора.

www.masaju.com

Хранителна добавка

Hepasave[®]

Екстракт от *Picrorhiza kurroa*

С грижа за черния дроб!

ЕКОФАРМ

Екофарм ЕООД, бул. "Черни връх" №14, бл. 3, 1421 София, България

Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61

Повече информация може да откриете на страницата ни в

Доц. д-р Димитър ПОПОВ

През 1981 г. М. Ханефелд и В. Леонард въвежда в медицинската терминология ново понятие - т.нар. метаболитен синдром, което обхваща комплекс от биохимични, хормонални и клинични патологии, водещи до развитие на заболявания като захарен диабет (инсулинова резистентност), нарушена обмяна на липидите (понижено съдържание на "добрия" - HDL, холестерол и увеличено ниво на триглицериди), повишено артериално налягане, атеросклероза, подагра, чернодробна стеатоза (значително натрупване на мазнини в черния дроб) и др.

В медицинските среди вече не съществува съмнение, че метаболитният синдром е определящ фактор за развитието на заболявания като сърдечен инфаркт и мозъчен инсулт, които заемат "призово" място сред болестите на века и са причина за всяка четвърта смърт на планетата.

През 1989 г. д-р Д. Каплан нарече страховитата комбинация от захарен диабет, затлъстяване, високо артериално налягане и нарушения в обмяната на липидите "смъртоносен квартет", което понятие навлезе трайно в медицинския речник. Съгласно препоръките на СЗО при наличие на проблеми с въглехидратния обмен е достатъчен само един от изброените "музиканти" на този квартет, за да се постави диагнозата "метаболитен синдром". С напредването на познанията в тази област в това понятие вече се включват много повече от изброените четири признака, т.е. би следвало вече да се говори не за "квартет", а за цял симфоничен оркестър... В този смисъл

метаболитният синдром се превърна в един от най-актуалните проблеми на съвременната медицина, който се свързва пряко с груби нарушения или

отсъствие на т.нар. здравословен начин на живот. Негови определящи фактори са, както е известно, рационалното хранене, поддържането на нормална телесна маса, добрата физическа активност, разумната употреба на алкохол, отказ от тютюнопушене и т.н. Звучи повече от застарително фактът, че диагнозата "метаболитен синдром" увеличава с около 30 пъти заплахата за живота на всеки, който я чуе. Измежду многостранните изпитвани средства за комплексно противодействие на развитието на метаболитния синдром оптимистични резултати бяха получени при увеличаване на дела на растителните фибри в ежедневния хранителен рацион. Редица изследвания върху пектина показваха неговата ефективност като средство за понижаване на нивото на "лошия" (LDL) холестерол и триглицеридите, противодействие на рязкото покачване на глюкозата в кръвния ток, детоксикация на организма, подобряване на чревния транзит и т.н. В резултат се появиха множество препарати на основата на този природен биополимер, на които се приписват уникални, почти магически свойства и невероятно противодействие на метаболитния синдром.

В последните години в средите на диетолозите се заговори за

ПСИЛИУМЪТ - ЕФЕКТИВНО СРЕДСТВО СРЕЩУ МЕТАБОЛИТНИЯ СИНДРОМ

още един уникален източник на растителни фибри - псилиума,

който по определени показатели дори превъзхожда пектина. Псилиумът представлява "брашно", което се получава чрез смилане на обвивките на семената на индийския бял живовляк (*Plantago Psyllium*). Около 85% от този продукт се състои от растителни фибри, около три четвърти от които - разтворими. Това го прави един наистина невероятно ценен продукт. Например широко препоръчаните овесени и пшеничени трици съдържат едва 10-15% фибри, от които само 5% са разтворими. В псилиума на практика отсъстват усвояеми въглехидрати, докато в овесените трици те са цели 62%.

Съществува една сензация, съгласно която всяко ново е добре забравено старо. В случая може да си спомним и думите на знаменития американски писател Марк Твен, отличаващ се с невероятно чувство за хумор, който казва: "древните са се изхитрили да откраднат всички наши най-добри идеи". Казаното в пълна степен важи за псилиума,

който е бил известен в древния Египет като

лаксатив и противовъзпалително средство за храносмилателния и уринарния тракт

повече от десет столетия преди н.е. В Индия и Китай от векове псилиумът се е използвал при стомашно разстройство, хемороиди и високо кръвно налягане.

В процеса на търсене на ефективни средства за противодействие на метаболитния синдром в ползването на учениците попадна и псилиумът. Задълбочените изследвания на неговия състав и физиологични въздействия в пълна степен потвърдиха уникалните му свойства и в частност - ефективността му срещу голяма част от факторите, предразполагащи към развитие на смъртоносния метаболитен синдром. Отличителна особеност на псилиума е неговата способност да поглъща голямо количество вода, превръщайки се в желеобразна маса с огромна адсорбционна повърхност. 1 грам псилиум поглъща цели 45 грама вода. Многобройни изследвания сочат, че получените гел вещества за намаляване на резорбцията на липидите в храносмилателния тракт. По данни на Комисията по храните и лекарствата (Food and Drug Administration - FDA) на

САЩ, която неотдавна одобри употребата на псилиум като ефективно средство за понижаване на риска от сърдечно-съдови заболявания,

за намаляване на нивото на холестерола е необходим поне на 1,7 г псилиум на прием.

При дневна доза от 6 г и приемане в продължение на седем седмици се наблюдава намаляване на общия холестерол с до 14%, а на "лошия" (LDL) - с от 5% до 10%.

Доказано е, че псилиумът потенцира действието на статините (лекарствени препарати за понижаване на нивото на холестерола), увеличавайки двукратно тяхната ефективност. Според Националната асоциация по кардиология на САЩ това е прекрасна възможност за достигане на добър терапевтичен ефект с ниски дози лекарства, избягвайки риска от страничните ефекти на високите дози.

Наред с понижаване на съдържанието на холестерола и триглицеридите употребата на псилиума води и до намаляване на нивото на глюкоза в кръвта. Смята се, че този ефект се дължи на способността на полизахаридите на псилиума да модифицират структурата, текстурата и вискози-

тета на храната в чревния тракт, понижавайки по такъв начин нейния гликемичен индекс. Опитът показва, че най-добър ефект се постига при приемането на псилиума по време на хранене.

Съпътстващ ефект е бързо постигане на чувство на ситост, което понижава желанието за поглъщане на още храна.

А това е решителна крачка към редуциране на телесната маса. Псилиумът оказва и редица положителни въздействия върху храносмилателния процес - подобряване на перисталтиката и чревния транзит, противодействие на запек и диарията, чувствително подобряване на състоянието на страдащите от улцерозен колит и синдром на раздразненото черво, намаляване на газообразуването при консумиране на бобови храни и т.н. Към тези ефекти следва да се добави и неговото пребиотично действие, дължащо се главно на високоразклонената арабиноксиланова олигозахаридна фракция, която се усвоява относително по-бавно от микрофлората на дебелото черво. Това води до удължаване на пребиотичния ефект и неговото разпространение на значително по-голям участък от него. По това си действие псилиумът превъзхожда пектина.

Задължително условие при приемането на псилиум е пиенето на значително количество вода (2-2,5 л дневно).

Благодарение на способността си да образува стабилен гел псилиумът намери редица интересни приложения в кулинарията. Едно от тях е заместването на глутена и придаването на тестените изделия на пореста, "въздушна" структура. Това е от особено значение при нисковъглехидратните брашна (сусамено, кокосово, багемово и др.), в които отсъства глутен, поради което получените печива се получават сухи и трошливи.

Най-интересните статии на доц. г-р Димитър Попов, публикувани във в. "Животът днес", са събрани в книгата "Мантри за здраве и дълголетие", която се разпространява от книжарниците "Хеликон".

gpopov_bg@yahoo.com

ПРИ НЕРВНО НАПРЕЖЕНИЕ И СТРЕС

ФИТО НЕО ХЕД РЕЛАКС-Д

По оригинална рецепта на Петър Димков

- При проблем със съня и главоболието
- При напрегнатост и понижено настроение
- Загуба на физическа и психическа концентрация
- Необоснована тревожност и неприятни мисли, страх, нестабилност и световъртеж

Фирма "Петър Димков и КО"
адрес: гр. София
ул. "Сухоголска" №143
02/928 28 77, 0888 58 79 42
www.petardimkov.com

Търсете в аптеките
Дистрибутори:
"СТИНГ" АД
"Фармабион плюс" ЕООД
02/953 26 01

Израелският съдов специалист д-р Яир Галили лекува разширени вени с уникален метод без болка и за минути. Ще приема пациенти в София от 16 до 19 юли.

В МЦ „Епика“ се правят ултразвукови прегледи по метода, практикуван от д-р Галили. Чрез тях пациентът може да научи истинското състояние на вените си. Д-р Галили е категоричен, че профилактиката и ранното диагностициране са най-добрият начин да се предпазим от тежките последици и усложнения на заболяването.

Методът "Склеротерапия под ултразвуков контрол" не е прилаган досега в България от български или чуждестранни специалисти и не е идентичен с обикновената склеротерапия, която има недостатъци, подобни на операцията.

"Склеротерапия под ултразвуков контрол" е най-доброто измислено и доказало се лечение досега за справяне с венозни проблеми. За да научи метода, д-р Галили е специализирал две години в САЩ, практикува го вече 15 години и досега има извършени над 30 000 процедури на пациенти от Израел, САЩ, Западна Европа.

Израелският специалист споделя, че до неотдавна общоприетото лечение на разширени вени е било единствено посредством оперативна намеса, при която се изважда болната вена заедно с нейните разклонения.

Три нови методики се появяват през последните години, като сред тях категорично най-успешната, безболезнена и преди всичко подходяща за всички проявления на заболяването е единствено "Склеротерапия под ултразвуков контрол".

Другите две - лазерна аблация и радиочеквадна терапия, са вариации на изгаряне по дължината на цялата вена. Силно болезнени са заради високата температура по време на манипулацията, изискват местна упойка по хода на цялата вена и не са в състояние да отстранят проблема окончателно и в пълен обем. Също така двете методики не могат да третират подкожни вени с малък диаметър, а когато варикозните вени са силно извити, на практика е невъзможно да се прокара фиброоптичното влакно, което допълнително налага и друго лечение.

При метода, който прилага д-р Галили, не се налага никаква анестезия.

Предимствата са безспорни и правят лечението най-доброто за всички видове проявления и усложнения на венозните заболявания. Най-голямата полза е успеваемостта - над 95%. Друга основна характеристика е безболезнеността. Манипулацията преминава без никаква болка, а след 2-минутен преглед и още по-бърза инжекция пациентът става от леглото и поема към всекидневните си ангажменти. Напълно се лекуват дори изключително тежки форми на болестта, които при останалите познати методи се определят като безнадеждни и се предлагат палиативни средства като обезболяващи кремове или превръзки.

Прецизната работа на свръхмодерния ултразвук и огромният опит на специалиста гарантират така желаното безболезнено и трайно излекуване на страдащите и връщането към нормален живот и работа за много от тях.

Какво споделя д-р Галили за себе си и практиката си:

"В Израел работя в държавния медицински институт "Мор". Съдов хирург съм по професия, а метода усвоих по време на двугодишна специализация в САЩ.

Излишно е да ви убеждавам, че зад една петсекундна инжекция се крият сериозни знания, дългогодишно обучение и практика. Когато бях поканен в България през януари 2010, демонстрирах метода пред много български колеги - съдови хирурзи. Продължавам да го показвам на лекари от всички специалности, обяснявам най-подробно какво се случва, защото всеки медик трябва да знае кои са скритите и явните проявления на заболяването, за да насочва пациентите към правилния лекар. Преди да видят какво и как се случва, много колеги са скептични и резервирани. Но след видяното започват безрезервно да изпращат свои близки и колеги за лечение чрез Склеротерапия под ултразвуков контрол. Би било чудесно, ако повече лекари у нас и по света усвоят този метод, защото той наистина работи и така повече страдащи ще могат да се възползват от неговите предимства. Въпреки голямата ми практика и аз самият продължавам да се изненадвам от неочаквано бързите резултати при наистина тежки състояния. Нерядко и при тях една манипулация се оказва достатъчна за пълно излекуване.

Понякога идват пациенти, които са били уверява-

НАД 2000 ПАЦИЕНТИ В БЪЛГАРИЯ СПАСЕНИ ОТ РАЗШИРЕНИ ВЕНИ БЛАГОДАРЕНИЕ НА ИЗРАЕЛСКО СВЕТИЛО

Израелският специалист по лечение на разширени вени д-р Яир Галили работи вече шеста година в България

ни, че проблемът им е венозен и налага операция, а прегледът показва, че симптомите им са резултат от други заболявания. И ние ги насочваме към съответните специалисти. Интересно е също, че имам много пациенти сред българите, живеещи в чужбина, дори в САЩ, които след разкази на близки решават да ми се

доверят и идват в България. За жалост около 40% от хората по света страдат или са наследствено предразположени към проблеми с вените. За тях силно препоръчвам още при първите симптоми да потърсят компетентно мнение, за да си спестят страданията и усложненията, до които болестта неизбежно води."

За допълнителна информация и записвания за 16, 17, 18 и 19 юли можете да позвъните в МЦ "Епика", тел. 02 820 38 55, 0879851557, 0879853557, dr-galili-bg.com.

В клиниката има възможност за преглед с високоспециализиран доплеров апарат и разяснения от български специалист по венозни заболявания преди записване при д-р Галили. МЦ „Епика“ е насочен предимно към предлагане на най-новите изобретения и постижения на израелската наука и медицина. Уникалният медицински апарат Белаконтур /bellacontour-bg.com/ успешно, безболезнено, здравословно и трайно лекува затлъстяване и премахване на целулит.

Хранителна гобавка

Ginkofol

Ginkgo Biloba 60 mg

С контролирано съдържание на токсичната гинколова киселина - пог 1 ppm

За добра памет, концентрация и кръвооросяване

ЕС©PHARM

Екофарм ЕООД, бул. "Черни връх" №14, бл. 3, 1421 София, България
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61

Повече информация може да откриете на страницата ни в

БЕЗПЛАТНИ ЛЕКАРСКИ СЪВЕТИ!

ЗА БЛЕСТЯЩИ КОСА, КОЖА И НОКТИ – РЕШЕНИЕТО Е „КАЛМАТРИКС“

ЗА ЗДРАВИ КОСТИ ЗА ЗДРАВИ ЗЪБИ

„На моите пациенти задължително препоръчвам допълнителен прием на калций, магнезий, цинк и витамини с превантивен характер. „Калматрикс“ предпазва от развитие на остеопороза и намалява риска

от счупвания особено в напреднала възраст. Предписвам го и на пациенти с установени дегенеративни и възпалителни ставни заболявания.“

д-р Борил Юруков, специалист ортопедия и травматология, Завеждащ отделение, ВМА Плевен

„Тайната на здравите и силни кости се нарича „Калматрикс“! Има няколко процеса в нашия организъм, от които зависи нашия живот и правилната работа на тези процеси зависи от наличието на калций в организма. Калцият влияе дори на съсирваемостта на кръвта!“

професор Мермерски

„Цял живот страдам от проблеми с косата и кожата. Често се налага да приемам допълнително калций, за да заздравя косата и да увелича еластичността на кожата си. От както пия „Калматрикс“ проблемите престанаха!“

Нели Христова, 45г, София

ХИЛЯДИ ВЕЧЕ ИЗБРАХА „МАГНЕМАТРИКС“ ПРИ НЕРВНО НАПРЕЖЕНИЕ, УМОРА И МУСКУЛНИ СХВАЩАНИЯ!

ЗА НЕРВНАТА СИСТЕМА

Магнезият, в съчетание с витамин В6, спомага за оптималното функциониране на нервната система.

ПРИ ЛИПСА НА ЕНЕРГИЯ И ЧЕСТИ СХВАЩАНИЯ

Магнезият е минерал, без който е невъзможно производството на енергия от клетките. Предпазва от болезнени схващания в мускулите.

„Често хората пренебрегват магнезиевия дефицит и страдат от последствията. Около 60% от хората имат нужда от допълнителен прием на магнезий. Уверено препоръчвам, на своите пациенти, новата формула „Магнематрикс“.

д-р Марияна Бързинска, специалист по нервни болести, гр.Пловдив

„Не случайно магнезият е наричан „антистресов“ минерал. Колкото по-дълбока е липсата на магнезий в организма, толкова по-чувствителен, нерв, притеснен и неработоспособен се чувства човек.“

професор Мермерски

„Преди време започнах да усещам умора през деня, по-рано от обикновено. Започнах да получавам крампи през нощта, а това никога не ми се беше случвало. Разбрах за „Магнематрикс“ от приятел, който е преминал през същото и останах много доволен от ефекта.“

Ненко Станимиров, 48г, София

от VITAGOLD

ТЪРСЕТЕ В АПТЕКИТЕ! ПРИ ЛИПСА, ПОМОЛЕТЕ СВОЯ ФАРМАЦЕВТ ДА ПОРЪЧА ОТ НАЦИОНАЛНИТЕ ДИСТРИБУТОРИ! ЗА ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ: www.vitagold.bg;

тел: 0886 73 63 63

ОБИЧКИТЕ НА ПЪПА ВЕЧЕ НЕ ИЗНЕНАДВАТ

● Пиърсингът е противоречива модна тенденция, но носи и рискове за здравето

Тина БОГОМИЛОВА

Бижутата по тялото вече не са атракция от екзотичен остров, африканско племе или мазохистична идея за красота. Пиърсингът завладя света и младото поколение.

Горещините показват все повече плът, а обичките на пъпа вече никого не изненадват. Същото бижу може да видим и при Наоми Кембъл, Кийра Найтли, Бритни Спийърс, Кристина Агилера, Джанет Джаксън, Гуен Стефани, Бионсе и куп други звезди.

Пробиването на части от тялото не е просто модна тенденция, а многовековна традиция. В древен Египет само фараонът можел да има пробит пъп, а неговите приближени носели обеци на ушите. Телесните украшения били символ на богатство и заможност за много номадски племена. Велики римски пълководци пробивали зърната на гърдите си, за да демонстрират сила и смелост.

Ацтеките се приближавали до боговете с пробити езици, воините пък дупчели носове, за да плашат враговете.

За големи красавици се смятали южноамериканките, които имали огромни пробити устни.

Аристократите демонстрирали богатство и обществено положение с перлени и диамантени висулки.

После дълго време само дамите дупчели ушите си. Хипитата обаче, търсейки духовно просветление в Индия, връщат обеците на носа, но не като моден аксесоар, а като бунт срещу съществуващите порядки.

Интересът се възобновява през 80-те годи-

ни на миналия век. Много звезди са почитатели на бижутата по тялото на какви ли не места, а тийнейджърите започват да копират идолиите си.

Някои се дупчат по религиозни и духовни причини, други го правят като израз на себеизява, за трети е много секси и красиво.

Обеците на ушите са най-традиционни и не шокират никого. Но пиърсинг индустрията има цял куп термини за дупченето на ушите - флеш, хеликс, пинч, конч, индъстриал, орбитъл... Зависи къде точно се дупчи ухото, колко са дупките, какви са бижутата. Специалистите обаче предупреждават, че по ушите има много ключови точки и всяка дупка трябва да се прави от специалист.

Езикът също е много често пробивано място. То е едно от най-безболезнените, затова задължително се прави от специалист, тъй като през този мускул има много вени и нерви.

Устните също се пробиват на различни места. Обичката на носето се нарича "нострил", но също има няколко варианта. Понякога зараства бавно, но като цяло процедурата не е много болезнена.

Пъпчето се пробива под, над или отстрани.

Понякога е необходимо цяла година, за да заздравее.

Проблемът е, че кожата там постоянно се

движи, а и дрехите раздразват пиърсинга.

Най-често използваните бижута са затворени обеци с топче. Барбелът е друг вариант, който се състои от лост, който в двата си края има резба, на която се завинтва топче или конус.

Пиърсинг бижута се правят от медицинска стомана, титан, злато, ниобий, тефлон, силикон, никел, стъкло и дърво. Най-често се използва медицинската стомана, но най-подходящ е титанът, защото е хипоалергичен и лек. Среброто е неподходящо, тъй лесно може да причини възпаление или алергия. Най-често срещаната алергия е към никел.

Напоследък се отвори безброй много пиърсинг студия. Цената обаче не бива да е основен критерий, тъй като

студиото трябва да има лиценз, стерилно оборудване, отлична хигиена и обучени служители.

Консултацията с лекар специалист е задължителна.

Времето на заздравяване е различно, зависи къде е пробито. След поставяне на пиърсинга са необходими специални грижи.

Всички видове пиърсинг крият рискове както при поставянето, така и впоследствие. Възможните усложнения са алергии, инфекции, циреи, синини, белези. Ако е нарушена технологията на стерилизация, прободането заплашва със заболявания като СПИН, хепатит или заразяване на кръвта.

Пиърсингът е противоречиво явление - за едни е отблъскващо, за други - суперсекси. Но има и такива, за които е пристрастяващо и бижутата по тялото никога не са достатъчно.

Австралийката Поли (петдесет кила с мокри дрехи), с която обикаляхме Индия, се беше понесла с несъразмерно голям и тежък куфар, който трудно влачеше дори по равното. Когато трябваше да се качим във влак, тя предизвикваше задръстване, а и нямаше кой да ѝ помогне, че и другите не разполагахме с трета или поне свободна ръка.

Обемният багаж е изключително неудобен за носене - особено на приключенско пътешествие или на ваканция, когато имаме много прехвърляния по превозни средства. Затова преди всяка почивка повтаряме като мантра колко малко багаж ще понесем този път, защото така и така не използваме поне една трета от него. **Човек може да изкара цял месец с толкова вещи, колкото носи без затруднения в една средна раница.**

ЛУНАТА

Пълнолуние 2 юли, 05:20:45 ч.
Последна четвърт 8 юли, 23:25:01 ч.
Новолуние 16 юли, 04:25:33 ч.
Първа четвърт 24 юли, 07:05:11 ч.
Пълнолуние 31 юли, 13:44:03 ч.

Правило първо - чанта по мярка

И най-елегантната дама изглежда комично, превита под тежестта на огромния си багаж. Избирането на куфар, ролер или чанта по мярка ще наложи първото ограничение за количеството на багажа. **Изберете най-лекия, функционален и здрав вариант, съобразен с бюджета и типа пътувания, които практикувате.**

Добрите фирми на пазара предлагат комплекти, съставени от голям, среден, малък куфар, пътна чанта и чанта/раница за ръчния багаж поне с двугодишна международна гаранция. Повечето от тях са на колелца, със сгъваеми дръжки на няколко степени и удобни широки колани за прехвърляне през рамото. Изработват се от олекотени и импрегнирани материали и специални пласт-

маси. Не пропускайте да попитате колко тежат и дали фирмата предлага ремонт. **Често при покупката на два и повече елемента от комплекта ще си осигурите не само допълнителна отстъпка от цената, но и стилин вид при пътуване.**

След това в огледалото можете да се уверите как изглеждате с подобрения комплект. Вещите ви трябва да са организирани така, че да не разнасяте допълнителни найлонови пликчета, чрез които се разпознава пътуващият българин. В ръчната си чанта можете да прибавите платнена торба, която е еко вариант за пренасянето на попътни покупки и показва нивото ви на загриженост към опазването на природата.

Втората бариера пред непосилния багаж налагат естествено превозвачите - в самолетите дори при откъсване на полети приеманият за чекиране багаж в икономичната класа е 20-23 кг, а всеки допълнителен килограм се заплаща според тарифата на компанията.

Пътувай леко!

Повече можете да пренасяте, ако пътувате с бизнес или първа класа. Някои нискотарифни компании намалиха безплатните килограми на петнайсет и фиксираха размера на багажа, а при други плащате целия си чекиран багаж.

В кабината също не можете да внасяте неограничено - ръчните чанти имат определени параметри и ако не отговаряте на тях, ви взимат сака в товарното и плащате за него.

Другият аспект на носенето опира до

Чисто физическите възможности:

една раница от 20 кг започва да ни се струва като канара, ако трябва да минем с нея два километра от влака до хотела. Чанта на колелца с 13 кг в нея може да ни "откъсне ръката", ако изкачваме стръмна улица, а навън е 30 градуса. Наистина често дамите могат да разчитат на помощ, но реалистичната представа за възможностите ни дава независимост и удобство.

Безмилостни към тежкото

Изпитано и работещо правило е да извадите един ден предварително дрехите и аксесоарите, които смятате да носите на ваканцията. Подредете ги така, че да си отиват - за всяка пола или панталон подберете по два-три топа или тишър-

та. На следващата сутрин елиминирайте половината дрехи. **За 10-дневно пътуване ще са ви достатъчни само три сета - два дневни и един спортен за самото пътуване.** Комбинацията между избраните дрехи ще ви даде толкова възможности, че сами ще се изненадате.

Едно тънко яке срещу вятър и дъжд и един пуловер или жилетка ще са ви достатъчни. Сред модерните решения са якета със свалящи се ръкави и подплати, дълги панталони, които стават къси, шапки с подвижни козирки. Стигат ви джапанките, маратонките и удобни мокасини.

Съвременните туристически и спортни дрехи и бельо дават не само чувство за комфорт и свежест с дишащите си материи. Те са изработени от олекотени нишки, заемат малко място и се перат и съхнат бързо. Избрани според сезона и цветовете ви съчетания, те ще са вашите модерни и удобни придружители на почивката. Три комплекта бельо, два чифта бански и парео са напълно достатъчни.

Не носете хавлии, сапуни, душ гелове -

всеки хотел с базисно ниво на комфорт предлага козметика от първа необходимост. В надпреварата си за клиенти дори и тризвездни хотели вече предлагат хавлиени чехли за времето на престоя ви, четки за зъби с паста за еднократна употреба и дори презервативи. Наистина, преди да пристигнете, не знаете какво може да очаквате, но пък и навсякъде можете да си купите необходимите ви неща на достъпни цени. Ако обаче не искате да се разделяте с любимите си козметични продукти, набавете си малки опаковки за път.

Ако все още не сте убедени, че малкото добре подреден багаж ще ви кара да се чувствате удобно през почивката, направете експеримент - сложете в куфара всичко, което смятате да носите, затворете го и го поставете в средата на хола. Сега вземете и ръчната си чанта с нетбука и фотоапарата, документите и портмонето. Качете се на токчета, вдигнете ги и постоите така десетина минути или се поразходете напред-назад. Скоро ще извадите половината вещи, нали?

КЪСМЕТЧЕТО НА ЮНИ

"Знам, че Бог не би ми дал товар, който да не мога да понеса. Понякога обаче ми се иска да не ми се доверява толкова много."

Майка Тереза

Какво да не пропуснем?

През лятната ваканция всяко второ дете на възраст от 8 до 16 години остава в работните дни без надзор поне за няколко часа. Проблемът е най-сериозен в големите градове, където родителите рядко могат да разчитат на чужда помощ. Освен летните занимални, които организираха в доста училища, в София решение е и летният спортно-образователен лагер, който ангажира децата по осем часа от понеделник до петък.

Програмата е различна всяка седмица и включва спортни и логически игри, забавления и приключения, съчетани с беседи (под формата на игра) по геология и биология. Посещават се селата Кътина, Зимевица, Белчин баня, разглеждат се Музеят на совата, на мечката и екостационар "Белите брези", където децата могат да научат много за флората и фауната на Витоша.

Заниманията в различните дни включват още конна езда в гората, плуване в минерален басейн, запознаване с алпийската техника, правене на бивак и как се оцелява в планината под вещото ръководство на опитен инструктор, разказват на mapasport.net. Цената е 140 лв. на седмица и включва транспорт, застраховка, входните такси на посещаваните места, както и помощните материали. Родителите имат ангажимент да приготвят храна за обяд.

„Отпечатъци“ в галерия „Средец“

на Министерството на културата на бул. "Ал. Стамболийски" в София е поредната самостоятелна изложба на графика Людмил Георгиев, която можете да разгледате още няколко дни. Експозицията съдържа 15 едрогабаритни цветни творби с нетипични за графиката размери, вариращи между 100 и 160 см. Работите са изцяло нови, създадени през май-юни 2015 г. чрез използване на смесени графични техники, сред които преобладават сухата игла и монотипът. Интересното в случая е, че ху-

дожникът експериментира с обичайни за бита, но необичайни за графиката материали - пластмасови плоскости, стъкло, гума.

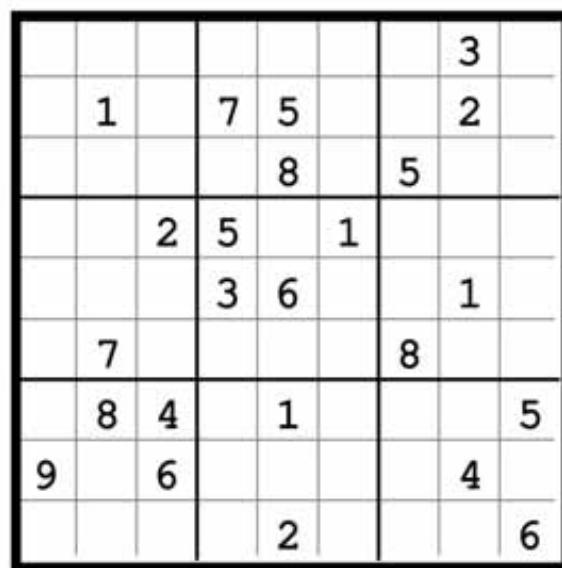
"Въпреки рисковете, които поражда всеки експеримент, авторът внимателно и целенасочено изгражда комплексни композиции, които от своя страна загатват специфичен сюжет и изразяват различно психологическо състояние", коментира галеристът Стефан Стоянов, куратор на изложбата.

Страницата подготви Бойка ВЕЛИНОВА

ОТВЕЧНО: Око. Декор. Ева Лонгория. Оби. Ибери. Даскалов (Видин). Ара. Астана. Лоза. Песен. Ангелов (Юри). Опит. Ски. Ветово. Одалиска. Козел. Книжари. Рат. Ин. "Ра". Ем. Ом. ТА. Аспра. Ротор. Ток. Ри. Приам. "На Ком". Еол. Олга. "Лени". Текст. Рамит. Рис. Аналема. Арии. Олефин. Бряст. Верн (Жул). Боракс. Кефали. Опит. Ласка. Брейл. "Ила". Сто. Лира. Шансон.

ТРУДНО

Безплатен абонамент за електронното ни издание
в PDF формат на: info@health.bg

ЦСКА и „Локомотив“, добре дошли във футболното Чистилище

Емилиян ОНУФРИЕВ

Трудно и неприятно е три седмици преди да започне новият сезон в "А" група да не можем да седнем спокойно, да го анализираме и да направим опит за прогнози. Иначе (почти) всичко си е както всяка година. Програмата няма. Участниците не са ясни до 12 без 5. Върви си трансферният период. Има си контролни мачове. Евробойците знаят съперниците си и са заредени с обичайния бодряшки дух и оптимизъм.

И все пак не всичко е както трябва. Няма го ЦСКА. Няма го "Локомотив" София. Имали дългове към НАП. Милиони левове, несъбрани през годините от "Българска армия" и няколко пъти по-малко от "Надежда". Как се стигна дотук? Едва ли има човек, който може да отговори на този въпрос със 100-процентова увереност.

Краят на ЦСКА не е случаен. По него се работи от първия ден "демокрация". Вече 26 години все още има хора, които сънуват комунисти от всеки ъгъл и за които "червеният" клуб, между другото все още най-високо поставеният исторически в Европа сред българските, е главен виновник за букет от неприятни събития, сред които земетресенията в Чили и еболата в Африка. Слагането в кюпа на "Локомотив" е само за да се покаже, че се действа "с твърда ръка" и компромиси няма за никого.

Какво ще се случи все пак? На "Локомотив" ще му е по-трудно да се съвземе след шока. Просто там нещата са почти неспасяеми. В "Надежда" вече няма достатъчно фенове, които да демонстрират клубна вяроност. "Локомотив" е сред най-слабо посетените в "А" група, рядко продава играчи, не беше интересен и за телевизионно излъчване, въпреки че завърши в тройката този сезон. Срещите в "Надежда" бяха всичко друго, но не и футбол. Според някои за всичко е виновен собственикът. Според мен обаче без въпросния бизнесмен "Локомотив" отдавна щеше да е забравен и вегетиращ нейде в средата на Югозападната "В" група.

При ЦСКА нещата са различни. Във "В" група

отборът няма да има кой знае какъв проблем да се изкачи веднага при професионалистите. Проблемът е, че докато има дългове без ясна идея как да ги върне, няма да има възможността да рита сред най-добрите. Като аматьори ЦСКА или който и да е друг клуб не може да се възползва от някои привилегии. Например, ако все пак излезе талантлив юноша, никой не може да спре професионален клуб да го привлече без пари. Югозападната "В" група означава минимум милион загуба от двете нулеви години без телевизионни права.

Различното при ЦСКА е, че въпреки успешната мисия по разделението на феновете оригиналният клуб ще бъде посетен сериозно в домакинските мачове. Под 10 000 на домакински мач би бил провал за амбициите на ЦСКА. Още една идея - всички мачове могат да са на Армията. Едва ли Бела-сица би се отказал от едни 50-60 000 лв. приход от домакински двубой с ЦСКА.

Това, разбира се, важи, при положение че бъде запазен сегашният клуб. Да, той ще има дългове, но ще има и основа за развитие - бази и стадион. И договор за концесия (подписан по времето на "Титан"), който според мнозина е част от мащабната схема за съсипването на клуба. Но това са догадки, тъй като всяка нова власт идва, като е приела условията на старата. Така че и Александър Томов, и сегашните собственици са били наясно с положението.

Всъщност нещата около ЦСКА са много прости, но фенове, бизнесмени и журналисти изкуствено ги усложниха. Два варианта - оздравяване на стария клуб извън "А" група или дър-

жавата и още няколко десетки физически лица казват Чао на парите си и се започва от тоталната нула. Първият е труден, но далеч по-морален. Вторият е още по-труден, защото новият клуб се ражда гол като пушка, без никаква собственост и претенции към бази, стадиони и каквито и да е имоти. Без играчи, без никакъв достъп до сериозни финанси години напред. Просто защото ЦСКА не може да живурка в средата на класирането на която и да е група.

ЦСКА в "А" група се

оказва вариант без шанс, ЦСКА във "В" група е предизвикателство. Но червената общност трябва да забрави всичко минало и да не спори кой е по-виновен за това. Трябва да се обедини и да работи в една посока. Иначе е безсмислено.

Феновете обаче са разделени до последно. Дори и в добрите новини около клуба им. Изведнъж в края на миналата седмица се оказа, че от две страни готвят големи неща за ЦСКА. Информациите са, че Гриша Ганчев ще оздравява стария клуб, а Ва-

сил Божков ще прави нов от областната група. Объркахте ли се вече? Нормално е да се объркате.

"Локомотив"? Може да бъде направен опит да се спаси поне името с нечий чужд лиценз във "В" група и вече се говори за такъв. Въпросът е какъв е смисълът, защото клубове като този на бившите "железничари" нямат никакво бъдеще без някой, който с радост ще си дава парите с надеждата за някакви илюзорни бъдещи приходи от трансфери.

И в края малко за

двойните стандарти. ЦСКА е пример за прилагането им. За едни те са такива, за "червените" - по-различни. Едва ли обаче има футболен фен, независимо на кой отбор, който не би се съгласил на всичко това, което се случва в родния футбол, ако е сигурен, че то е за добро в дългосрочен план. След като в "А" група обаче има отбори с доста сериозни задължения към държавата и пак са в елита, не е ясно дали светлината в тунела не е от идващия влак.

BGfootball.com

Преодолими съперници за отборите ни в евротурнирите

Сравнително преодолими отбори се паднаха на участниците ни в европейските футболни турнири това лято. За пръв път от доста години всичките мачове ще бъдат извън София, защото единственият столичен отбор, заел място, осигуряващо му евроучастие - Локомотив, - не получи лиценз.

Най-леко се очаква да е на Лудогорец, който ще се изправи срещу първенеца на Молдова Милсами във втория предварителен кръг в Шампионската лига. Българският тим е домакин

в първия мач, който ще се играе на 14 или 15 юли. Реваншът е на 21 или 22 юли. Милсами спечели титлата на Молдова през миналия сезон с актив от 55 точки. Тимът записа 17 по-

беда, 4 равенства и 3 загуби в шампионата.

Литекс ще играе с латвийския Йелгава, а Берое - с литовския Атлантас Клайпеда в 1-вия квалификационен кръг на Лига Европа. Жребият отреди "оранжевите", които бяха в урната на поставените, да са гости в първия мач, който е на 2 юли. Реваншът е седмица по-късно в Ловеч. Берое започва в Литва, а реваншът на 9 юли е в Стара Загора.

Победителят от двойката Брьондби (Дания) - Жувенес (Сан Марино) ще играе с Берое във втория предварителен кръг на Лига Европа, ако българският тим отстрани литовския си опонент на старта на турнира.

Литекс пък ще срещне победителя от двубоя Флора (Талин, Ест.) - Работнички (Македония) във втория предварителен кръг на Лига Европа, ако преди това преодолеят

Йелгава.

Носителят на Купата на България Черно море започва директно от втория предварителен кръг на турнира. "Моряците" ще играят срещу Динамо Минск.

И трите български тима ще бъдат домакини в първите мачове от втория предварителен кръг на 16 юли, а реваншите са седмица по-късно.

ОТЗИВИ ОТ ЖРЕБИЯ:

Красимир Балъков (Литекс): Доволни сме от жребия. Във всеки мач обаче, независимо срещу кого играем, трябва да сме на върха на възможностите си, за да се класираме за следващия кръг. Наясно съм как трябва да се подготвим. Надявам се и да сме си взели поука от миналогодишното ни участие, когато бяхме наивни в определени моменти. Сега понатрупахме опит и вярвам, че ще продължим. Нямаме право на никакво отпускане. Съперникът ни е в разгара на първенството и до сега е изиграл 11 срещи. Ние не сме в същия спортен ритъм, но трябва да компенсираме с класа, себепознание и мотивация. За втория кръг сега не искам да коментирам. Нека първо си свършим работата срещу латвийците.

Петър Хубчев (Берое): За това кратко време след жребия не бих могъл да коментирам детайлно. Имам наблюдения върху футбола в Прибалтика, който е на добро ниво. В момента шампионатът в Литва е в разгара си, съперникът се намира на трето място. Това предполага, че ще бъдат в оптимална спортна форма. Както знаете, в момента при нас тече подготовка. Сред първите ми впечатления за Атлантас са, че имат добро нападение. Ние веднага започваме своята подготовка за двубоя. Ще разпознаем съперника, колкото е възможно. Ще дадем всичко от себе си, за да продължим, и се надявам това да се случи. Но имаме още много работа, която да свършим.

Никола Спасов (Черно море): Добър жребий срещу труден противник, който обаче реално можем да преодолеем. При положение че сме домакини в първия двубой, ще се опитаме да постигнем добър турнирен резултат.

Михаил Венков (капитан на Черно море): Сериозен отбор с добра визитка. Един от грандовете на бившия Съветски съюз. Мисля, че Черно море е по-стойностният отбор. Всичко ще зависи само от нас. Няма да е лесно, но вярвам, че ако се раздадем на 100%, ще продължим в следващия кръг.

T MARKET

Практичният избор

Центите са валидни от 30.06 до 06.07

1.59

лв/кг

Розови домати

кг

3.99

лв/кг

Краве сирене "Търговишко"

кг

2.89

лв/кг

Охладени пилешки бутчета

кг, тарелка

5.19

лв/кг

Свинско месо за готвене, кг

от нашата насипна витрина

0.79

лв/бр

Пастет за котки "Gourmet Gold", 85 г, различни вкусове

3.99

лв/бр

Гел-прах за пране "Rex" 20 пранета, различни видове

Вальо Илиев остава верен на ЦСКА

Досегашният капитан на загубилия лиценза си за професионалния футбол ЦСКА Валентин Илиев със сигурност остава с тима. Централният бранител заяви, че би играл за този клуб и ще бъде един от хората, които няма да напуснат. Вальо Илиев ще получи предложение за работа в клуба, като ще съчетава това и с кариерата си на футболист. Твърде вероятно е на Илиев да му бъде предложен постът на играещ помощник-треньор.

39-годишен вратар се завръща на терена

39-годишният вратар Стоян Колев възстановява активната си състезателна кариера. Бившият национален страж, избран за номер 1 в родната "А" група и румънската Лига 1, ще пази за третодивизионния Септември (София) като играещ по-

мощник-треньор. Както е известно, преди няколко месеца собственикът на "ДИТ Спорт" закупи Конелиано (Герман) и го преименува на Септември.

Последният мач на Колев бе за ЦСКА - победа с 3:1 над Черно море през декември, когато влезе резерва на мястото на Якуб Дившиш и не допусна гол. След този двубой прекрати състезателната си кариера и отиде в щаба на старши треньора Стойчо Младенов като помощник.

След като ЦСКА се разформирова обаче, Колев остана без работа. Предложението да се включи в софийския Септември е отправено от новия наставник на отбора Николай Митов. Освен като вратар Колев ще води подготовката и на юношеския тим. Амбициите на Септември са веднага да влезе в "Б" група и след това да атакува елита.